

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Amor Deiparæ Virginis Mariæ; Petri Antonii Spinelli
Neapol. Societ. Iesv**

**Spinelli, Pietro Antonio
Coloniæ Agrippinæ, 1620**

Capvt II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60948](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60948)

CAPVT II.

SEPTIMA RATIO.

SANCTOS OMNES,
 plerosque etiam Principes viros
 Virginis Deiparæ deuotissimos,
 ac studiosissimos fuisse, & non-
 nullorum exempla, quæ hanc
 deuotionem sua-
 dent.

S V M M A R I V M.

- Sancti aliquot viri, item nonnulli insignes
 Deiparæ studiosissimi num 1. & seq.*
- 1 S. Nicolaus Mira Episcopus num. 3.
 - 2 S. Martinus Episcopus ibid.
 - 3 S. Gerardus Episcopus in Hungaria, &
 martyr num 4.
 - 4 S. Anno Archiepiscopus Coloniensis ibid.
 - 5 Carthusianorum Ordo ibid.
 - 6 S. Bernardus Abbas num. 5.
 - 7 S. Dominicus, & Ordo Prædicatorum,
 & de Rosario num 6. & 7.
 - 8 S. Franciscus, & Ordo Minorum, & de
 Corona num. 8 & 9.

C 4

9 S. An-

- 9 S. Antonius de Padua num. 10.
 10 S. Thomas Aquinas num. 11.
 11 S. Bonaventura num. 12.
 12 S. Albertus Carmelita num. 13.
 13 B. Maria de Oegnes ibid.
 14 B. Andreas Carmelita Episcopus Fesulanus num. 14.
 15 S. Catharina Senensis num. 15.
 16 S. Vincentius Ferrerius num. 16.
 17 S. Bernardinus Senensis num. 17.
 18 B. Laurentius Iustinianus Patriarcha Venetus.
 19 Dionysius Carthusianus num. 18.
 20 B. Ignatius Loyola, & Societas Iesu num. 19 & sequentibus.
 21 Franciscus Xaverius num. 20.
 22 B. Consalvus Sylueria num. 30.
 23 B. Stanislaus Kostka num. 31.
 24 B. Aloysius Gosaga num. 32.
 25 S. Carolus Borromeus Cardinalis Archiepiscopus Mediolanensis num. 33.
 26 B. Philippus Neri fundator Congregationis Oratorij num. 34.

SECVLARES.

- 27 Constantinus Imperator, & Ciuitas Constantinopolitana num. 35.
 28 Nances Dux Iustiniani Imperatoris ibidem.

29 Lu.

- 29 Ludonicus Fius Imperator num. 36.
- 30 Henricus Imperator ibid.
- 31 S. Stephanus Rex Hungaria num. 38.
- 32 Ioannes Comnenus Imperator Constantinopolitanus ibid.
- 33 Henricus Infans Portugallia, & Indica navigatio num. 39.

SEPTIMO ad Virginis deuotionem cunctos magnopere permouere debet, cum Sanctorum omnium, tum complurium virorum insignium, qui Deipare studiosissimi, deditissimiq; fuerunt, exemplum.

Sancti omnes Deipara studiosissimi.

De magnis enim Sanctis Deiparam omni veneratione prosequentibus illud Psal. 44. *Vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis merito intelligunt* Athanasius sermo. de Deip. Andreas Cretensis oratio. 2. de dormit. Damascenus oratio. 1. de Natiuit. Gregorius Papa II. in Epistola ad Germanum quæ habetur in 7. Synod. Act 4. & Ecclesia in Missa Annunciationis B. Virginis hunc Psalmi versiculum

*Psal. 44
Athanas.
And Cre.
Damasc.
Greg.
Missale.*

eidem accommodat.

C S SAN-

Fesu-

archa

num.

Ar-

33.

gre-

itas

oris

u-

SANCTI VETERIS TESTA-
menti.

ET quidem veteris testamenti Patri-
bus Deipara longè ante cæli us est re-
promissa; mysticis etiam figuratum mi-
raculis, varijsque Prophetarum oraculis
iam tum ab ipsis nascentis mundi initijs,
minime dubijs significationibus à Deo
optimo demonstrata est, vt propterea
Damascenus lib. 4. de fide cap. 15. Deipa-
ra, inquit, ante sacula præcognitio Dei
consilio prædestinata est, & diuersis simili-
tudinibus, & oraculis Prophetarum per
Spiritus sanctum figurata, & prædicata
prædefinito tempore ex Dauidica radice
pullulauit.

Damasc.

Gen. 2.

Et primò quidem cum Genes. 2. Deus
ad serpentem dixit: *Inimicitias ponam in-
ter te & mulierem,* id de Virgine Deipara
prænunciatum esse certum est, vt ca. 22.
ostendimus.

Bernard.

Deipara

multipli-

citer præ-

figurata.

Isa. 11.

Hanc, inquit Bernard. sermone Sign.
magn. Sacerdotalis virga dum sine radice
floruit: hanc Gedeonis vellus, dum in medio
sicca area maduit: hanc in Ezechielis v. sio-
ne Orientalis Porta, qua nulli unquam pa-
tuit, præsignabat: hanc deniq; præ cæteris I-
saias nunc virgam de radice Iesse orituram
pro-

promittebat, nunc eusdemus Virginem parituram Ita Bernardus.

Hinc factum est, ut sic à Deo promissa, & Patriarchis, ac Prophetis præcognita, retroactis sæculis, summis votis ab eis fuerit desiderata: ut non immeritò Virgini etiam accommodari possit illud ex Gen. 49. *Desiderium collium aeternorū.* Nam præter Angelos, quibus, ut dixi c. 5. manifestata fuit ab initio creationis eorum, ac proinde ab Angelis sanctis, qui dicuntur colles æterni, seu immortales nūquam finem habituri, desiderata fuit; ipse quoque Deus ex Psal. 44. concupiuit speciem eius, ut cap. 5. ostendi, & Bernard. epist. 174. eam desideratam gentibus vocat, & hom. 2. super missus est; *Quam, inquit, aliam requirebat Salomon cum dicebat: Mulierem fortem quis inueniet? & homil. 4. Expectatam à Iacob eam dicit. & ferm. Sign. magna. hanc mulierem Virginem parientem in Rubo ardente significatam admiratur Moyses, & curiosius desiderat intueri: Vadam, inquit; & vi*

Maria à Patribus antiquis desiderata Gen. 49.

Psal. 44. Bernardi. Prov. 31.

Exod. 3.

Bonauent. S. Ignat. Method.

tu celeberrima & desideratissima. Verum
hac de re nos supra cap. 5. & 17. nonnulla
egimus.

SANCTI NOVI TESTA-
menti.

NUNC ad Sanctos novi testamenti ve-
niamus, qui erga Deiparam singula-
ri studio ferebantur, eiusque præconia
celebrarunt.

Sancti de SS Apostolis generatim Dio-
nyf. cap. 3. de diuin. nomin. illud memo-
riæ prædixit, (quemadmodum exponit
Damascenus orat. 3. de dormit.) eos con-
uenisse ad videndum corpus Deiparæ in
eius dormitione, & ut quisque idoneus
erat, infinitam Dei bonitatem laudasse.
Hierotheum quoque diuino numine
affirmatum post Apostolos diuinum lau-
datorem existimatum; affirmat etiam
non solum se, & Timotheum: sed mul-
tos etiam ex præcipuis Apostolorum di-
scipulis ibi adfuisse, quos omnes ad Deum
in Deipara ad laudandum conuenisse te-
statur. Hæc ex S. Dionysio.

S. Iacobus
Maior.

S. Iacobus dictus Maior, Cæsaraugu-
stæ in Hispania Virgini adhuc superstiti
facellum, quod à Virgine de Pilari, id est
Columna, in qua Virgo illi apparuerat,
nuncu-

nuncupatur, excitandum curavit, quod in hunc usque diem magna pietate, ac frequentia celebratur.

S. Iacobus Apostolus dictus frater Domini, quid de sanctissima Virgine senserit, ex ijs, quæ in sua Ligatura præscriptis, de quo capitulo superiori diximus, satis apparet.

S. Iacobus
frater Do-
mini.

De S. Ioanne Apostolo, cui singulare erga Virginem obsequium à Christo est commendatum, nihil atinet dicere.

S. Ioannes
Apostolus

S. Ignatius mart. auditor Ioannis Apost. magnum erga Virginem pietatis studium indicat: nam in epistolis quas ad S. Ioannem dedit, Virginem vocat *cæleste prodigium, & sacratissimum spectaculum*, & in epistola ad Virginem sic orat eam: *Neophyti, inquit, qui mecum sunt ex te, & per te, & in te confortentur.* Harum epistolarum meminit S. Bernardus serm. 7. in Psalm. 90. & alij apud Sixtum Senensem lib. 2. Biblioth. sanctæ in verbo Maria. S. Irenæus contra hæreses lib. 3. cap. 33. & lib. 5. cap. 19. cuius verba citavi cap. 17. & 27 aperte ostendit, quam studiosus fuerit Deiparæ.

S. Ignatius

S. Irenæus.

De Iustina Virgine & Mart. quomodo suam virginitatem Deiparæ commendans, dæmonem vicerit, quæ & Cyprianum Magum convertit, testatur

S. Iustina.

Nazianz. Nazianzenus, ut dixi cap. 20. qui etiam plura in tragœdia de Christi patien. præclara de Virgine loquitur, qua in hoc opere interdum retulimus.

Tertull. Tertullianus de præscript. hæret. Beatissimam, ac gloriosissimam eam vocat.

S. Cypria. S. Cyprianus mart. & Episc. Carthaginiensis præclara de B. Virgine. sermo. de Chr. Nat. loquitur. Nec sustinuit, inquit, iustitia, ut illud vas electionis, hoc est Virgo sanctissima, communibus lassaretur iniurijs, quoniam pluribus à ceteris differens, natura communicabat, non culpa, & mox: Vnde, ut matri plenitudo gratia, ut Virgini abundantior gloria debebatur.

S. Auctores deuoti beatissima Virginis de ea præclare quâ plurima tradiderunt. Non commemorabo verba, quibus suam erga Virginem pietatem declararunt Methodius Tyri Episcopus & martyr in orat. in Dom. Hypapantem Gregorius Thaumaturgus, Athanasius, Basilus in sua Liturgia, Nazianzenus, Nyssenus, Ambrosius, Ephram, Epiphanius, Hieronymus, Chrysostomus in sua præsertim Liturgia, Augustinus, Petrus Chrysologus, Cyrillus Alexandrinus, Fulgentius, Sophronius, Andreas Cretensis, Gregorius Nisocodiensis, Chrysippus, Helichius, sanctus

Ildephon. Gregorius Magnus, Ildephonsus, qui ob Deiparæ virginitatem contra hæreticos & libro luculentissimo edito defensam, vestem

vestem ad sacrificandum, munus ab eadem Virgine accepit, teste nostro Ioanne Mariana libro 6. de rebus Hispan. cap. 10. *Ex Mariana.*

Venerabilis Beda, Auctor ille, qui ob humilitatem, *Idiota* appellari voluit, verum nihil *Idiotæ* præter nomen habuit. *Germanus Patriarcha Constantinopolitanus, Damasceus, Petrus Damianus, Anselmus, Bernardus, Honorius Augustodunensis, Fulbertus Carnotensis Episcopus, Sanctus Bruno Carthusianorum institutor, Rupertus Tuitiensis*, qui teste *Tritemio* precibus à Virgine scripturarum scientiam, quam ingenium negauerat, rãtam est consecutus, vt suo tempore (vixit aut̃ annum à Christo Domino circiter 1130.) sibi similem habuerit neminem. *Rupertus Tuitiensis*

Richardus à sancto Victore, Casarius, Albertus Magnus, Alexander Alensis, Vincentius Beluacensis, S. Thomas Aquinas, S. Bonauentura, Scotus, Franciscus Mayro Doctor illuminatus, Hugo Cardinalis, S. Vincentius Ferrerius, Ioan. Gerson, S. Bernardinus Senensis, B. Laurentius Iustinianus, Dionysius Carthusianus, S. Antonius Archiepiscopus Florentinus, Gabriel Biel, & alij quamplurimi, quos studio breuitatis omittimus.

Hos aut̃, quos sine suorum locorum,
& ex-

& exemplorum appositione nominauimus, non sine causa vnum in locum compulimus, & tanquam in turbam cōieciimus; Cū enim in hoc opere eorum testimonijs, seu vitæ exemplis in Virginis laudibus explicandis non infrequenter vti fuerimus, eadem sæpius iterare non fuit operæpretium, certè eijs facillè constitui potest qua religione, & obseruantia erga Virginem fuerint, satis erit si pauca dumtaxat, eaque lectissima, tum veterum, tum recentiorū erga Virginem exempla pietatis ac deuotionis exponam.

I.

S. NICOLAUS EPISCOPVS

3 S ANCTVS Nicolaus Miræ Episcopus non minus vitæ sanctimonia, quam miraculorum gloria celeberrimus, qua pietate erga Virginem fuerit intelligi facillè potest ex eo, quod illi Virgo sanctissima singulari benignitate contulisse dicitur, & à Methodio Patriarcha Constantinopolitano in actis sancti Nicolai manu scriptis, quorum meminit Ioannes Diaconus in vita eiusdem sancti Nicolai apud Lippomanum tomo

Lippoma.

Baronius.

s. & Baronius in notis ad martyrologium

gium die sexta Decembris narratur his verbis.

Nocte quadam S. Nicolaus iuxta se vidit Saluatoris nostri maiestatem ad stare, librumque sibi Euangeliorum auro, & gemmis decoratum porrigere: ab alio latere sanctam aspicit Dei Genitricem Omophorium Pontificale (pallium nimirum, quo Archiepiscopi vti solent) super humeros sibi poni. Elapsis postmodum diebus paucis defuncto Ioanne Myrae Antistite, Nicolaus eiusdem ciuitatis Episcopus creatur. hæc ibi.

Cum verò postea pontificalia adempta illi fuissent, à Deipara restituta fuerunt, quod multi Auctores Græci, & inter Latinos Petrus de Natalibus in Catalogo Sanctorum, lib. 1. cap. 33. ita testatur. Ferrus B. Nicolaum iam senem Nicæno Concilio interfuisse, & quendam Arianum zelo fidei in maxillam percussisse ob idque à Concilio Mitra, & Pallio priuatum extitisse: propter quod vtriusque sine mitra depingitur. sed dum aliquando Missam B. Virginis, cuius erat deuotus, in pontificalibus celebraret, & priuationem mitræ & pallij defleret quasi zelo nimio fidei ablata; ecce cunctis videntibus duo Angeli astiterunt, quorum vnus mitram, alius pallium sibi di-

S Nicolaus
de Episcopali mune
re obeundo
à Christo,
ac Deipara pramonetur.

Petrus de
Natal.
S. Nicolao
sacrum B.
Virg. celebranti, pallium ac
mitra ab
Angelis restituitur.

uini-

uinitus restituerunt, & extunc insignia
reassumpsit sibi cœlitus restituta. Hæc
Petrus de Natal.

Damasc.

*Petr. de
Natal.*

Ioannes verò Studita Monachus, di-
ctus Damascenus, diuersus ab illo cele-
bri Damasceno, in sermonibus, quos de
sanctis idioma Græco vulgari conscri-
psit, testatur à Christo, & Deipara Pon-
tificialia S. Nicolao restituta: quare id
quod Petrus de Natalibus gestum nar-
rat in Missa Virginis hic asserit à Virgine
ipsa factum subsequenti nocte, postea-
quam Pontificalibus S. Nicolaus prius
erat.

*S. Nicolai
pictura.*

Sanè in imagine S. Nicolai id signifi-
catur, in qua a dextera dexteram Christus
Dominus Euangeliorum codicem, ad
sinistram verò Dei Genitrix pallium ei-
dem porrigere cernuntur, & inter præ-
clara sancti Nicolai facinora, quæ cir-
ca eius imaginem habentur, id quod
in Missa ei contigisse memorauimus, ty-
pus expressum cernitur, addito hoc
dystico:

*Zelus in
hæreticos
S. Nicolai.*

*Ob colaphum hæretico impactum decora-
alta Tiara.*

*Dempta tibi à Patribus Calica Virgo re-
fert.*

Nec illud silebo? cùm reuelatio de Vir-
ginis Conceptione die 8. Decemb. cele-
bran-

branda cœlitus facta est Elisino Abbati *Elisinus*
 Rhemenſi in mari certiffimum nauſra- *Abbat.*
 gium cum ſocijs timentis (quam reuela- *Rhemen.*
 tionem refert Iacobus de Voragine in *Iacob. de*
 feſto Concept. Virginis, illamque citat *Voragine.*
 Baronius in notis ad martyrologium ad *Baronius.*
 diem 8. Decembr. eiſque meminit ſub *Bernard.*
 obſcure Bernard. Epift. 174. ad Lugdu- *Petrus de*
 nenſes,) legimus apud Petrum de Nata- *Natal.*
 libus in Catalogo Sanctorum lib. 1. cap. *Arnold.*
 42. & apud Arnoldum Wyon lib. 5. Lig *Vvicyr.*
 ni vitæ cap. 103. S. Nicolaum Episcopum *Celebran-*
 mira claritate fulgentem Pontificali ha- *da Concep-*
 bitu decoratum à Dei Genitrice ad hanc *tionis Dei*
 de feſto Conceptionis reuelationem fa- *para reue-*
 ciendam, illoſque à naufragio liberandos *latio à S.*
 eſſe tranſmiſſum. *Nicolao*

Ex quo ſancti Nicolai dum viueret, *habita.*
 ſingulari erga Virginem pietatem col-
 ligere poſſumus, quippè qui ad hoc mu-
 nus obeundum, quod ad Virginis glo-
 riam ſpectabat, ab eadem ſit delectus:
 nec mirum Pontificalibus, quæ ſibi
 Deipara primum dederat, & deinde ab-
 lata reſtituerat, indurum in eiuf-
 dem obſequium nauſra-
 gantibus appa-
 ruiſſe.

S. M A R.

II.

S. MARTINVS EPISCOPVS.

AB Vir-
gine a'ij
SS. inue-
statur.
Seuerus
Sulpitius.

SANCTVS Martinus Turonensis Epi-
 scopus in Deum religione, ac miracu-
 lis longè clarissimus ob suam egregiam
 in Virginem pietatem dignus fuit, ad
 quem, *t. sbe Seuerio Sulpitio in dialog 2. vi-*
ta eiusdem, B. Virgo cum S. Tecla & Ag-
 nete veniret, quod non eo tantum die
 contigit, quo Seuerus Sulpitius aliquid
 cœlitus illi accidisse animaduertens,
 summis precibus ab eo id extorsit, sed
 frequenter Martinus se ab eis confessus
 est visitari.

III.

S. GERARDVS EPISCOPVS
in Hungaria & Martyr.

S. Stepha-
nus Hūga-
ria Rex.

4 SANCTVS Gerardus Episcopus Ca-
 nadiensis in Pannonia & Martyr,
 Deiparæ impensè addictus Venetis pa-
 rentibus ortus, puer monasticum insti-
 tutum complexus, ad Christi Domini
 sepulchrum inuisendum proficiscitur:
 cumque in Pannoniam peruenisset, à S.
 Stephano Hungariæ Rege peramanter
 exceptus est. Is post aliquod annos in
 Ere-

Eremo apud Hungaros sanctè tradu-
ctos studio S. Stephani regis Episcopus
consecratus in Ecclesia S. Gregorij mar-
tyris, ad honorem Dei Genitricis aram
erexit; antequam thuribulum argenteum
collocavit, duosque prouectæ ætatis ho-
mines adhibuit, qui iugiter vigilarent,
atque operam darent, ne vlla vnquam
hora thymiama ibi deesset: singulis quo-
que sabbatis cum nouem lectionibus, vt
in festo Assumptionis, magnis que lau-
dum præconijs, deuotionis suæ officium
illic explebat. Cæteris autem diebus ma-
tutinis, & vespertinis precibus absolutis,
bis cum processione eo venire solebat;
Reis Deiparæ nomine veniam petenti-
bus facilè ignoscebat, eo auctore ab Hū-
garis nomen ipsum matris Dei non pro-
nunciatur: sed *Dominæ* vocatur quod si
pronunciatur illius nomen, statim flexis
genibus, & dimissis in terram cap.ibus
se se inclinant, atque adeo Pannonia à
sancto Rege suo Stephano *Familia san-
ctæ Mariæ* est appellata. tandem martyrij
palmam primus in Pannonia est conse-
cutus anno 1042. cuius festum in mar-
tyrologio ascribitur die 24. Sep-
tembr. hæc ex eius vita a-
pud Surium to-
mo 5.

*Hungaro-
rum pietas
in B. Virg.*

S. A N.

IV.

S. ANNO ARCHIEPISCOPVS
Coloniensis.

*Surius.
Collegium
ad Gradus
B. V.*

SANCTVS Anno Archiepiscopus Co-
loniensis, cuius dies in martyrologio
quarto Decembris recolitur, Ecclesia-
stica libertatis propugnator strenuus,
migravit ad Dominum anno salutis
1075. de quo auctor eius vitæ libro I. ca-
pit. 16. apud Surium tomo 6. Monaste-
rium, inquit, quod dicitur *ad Gradus*,
in honorem sanctissimæ DEI Genitri-
cis MARIÆ, iactis fundamentis ere-
xit, omniq̃ varij decoris elegantia
pulchrè distinctum consecrauit, præ-
dijs ad *triginta* Canonorum sufficien-
tiam copiosè delegatis; quos vndique
scientia, vita, vel moribus exquisitos
illic adunarat. Ipse verò speciali deu-
otione dilectæ sibi Dominae totus inhæ-
rens cum eius patrocinij animus cre-
didisset, etiam sepulchrum in eodem si-
bi monasterio adhuc futurorum
nescius extruxit. Hæc in
eius vita apud Su-
rium.

CAR.

V.

CARTHUSIANORVM

Ordo.

CVM Patres Carthusiani Religiosi- *In vita S.*
 sumo euocato Romam Sancto Bru- *Brunonis.*
 none eorum fundatore ab Urbano Se- *Patres*
 cundo magna quadam perplexitate, & *Carthusia*
 pusillanimitate propter susceptæ vitæ *ni mole-*
 austeritatem, & loci horrorem, ac vasti- *stia per*
 tatem, necnon propter quorundam ob- *Virginum*
 tractatorum eos deterrentium linguas, *liberati.*
 exagitarentur; apparuit eis vir quidam
 venerabilis cano capite, crispo capillo,
 qui DEI nomine illis pollicitus est
 Deiparam eos in loco illo deserto con-
 seruaturâ, si in eius honorem preces vir-
 ginis horarias quotidie recitarent: cum-
 que repente his dictis ab eorum oculis
 se subduxisset, illi incredibili læticia af-
 fecti DEI Genitricem patronam totius
 Carthusiani instituti sibi delegerunt, v-
 na cum Sancto Ioanne Baptista: homi-
 nem verò, qui illis apparuerat Sanctum
 Petrum Apostolum fuisse existimarunt.

Hæc ex vita Sancti Brunonis a-
 pud Surium mense O-
 ctobri.

S. E. D.

VI.

S. EDMUNDVS CANTVARIENSIS
Archiepiscopus.

SANCTVS Edmundus Cantuariensis Archiepiscopus, adolescens Dei Genitrici se cōmendans, coram eius imagine castitatis votum nuncupavit, eamq; sibi in sponsam delegit, atque annulum, in quo inscripta erat salutaris Angelica, digito eius infixit: quo ex tempore in suis necessitatibus præsentiſsimam in ea expertus est opem. Quia etiam annulo suo, cum quo post obitum, ut solent Pōtiffices, est sepultus insculpta fuit salutaris Angelica.

In Prato quodam Oxoniæ cum se à sodalibus subduxisset, ne conscientia puritatem nugis puerilibus, vel ociosis sermonibus contaminaret, pueri Iesu visione, ac colloquio est perfruitus, ex quo tempore in eius passione meditanda diu noctuque versabatur.

Eusā mone Quotidie deuotè, ac reuerenter in honorem Deiparae, & S. Ioannis Euangelistae precem quandam, cuius initium est: *Deiparam O Intemerata,* &c. recitabat, cumq; propter studiorum occupationem aliquando illius dicendae oblitus esset, proxima nocte

nocte à S. Ioanne, qui ferula ictum immanem ei prius minitari videbatur, mox blandè admonetur, ne vnquam precationem illam omitteret.

Is cum artium magister publicè eas disciplinas profiteretur, Missæ sacrum audire, & preces canonicas quodidie recitare solebat, discipulisque suis persuasit, vt cum eo Missæ sacrificio interessent.

In Paræcia, in qua degebat, sacellum in Deiparæ honorem, quam singulari amore colebat, construendum curauit; cumque sacræ Theologiæ operam daret, beatissimæ Virginis imaginem eburneam coram se habebat, in cuius circuitu depictum erat nostræ redemptionis mysterium, vt cum lectione preces ad Deiparam coniungeret.

Sacerdotio initiatus quotidie cū horis canonicis horas sãcti Spiritus, & Deiparæ persoluebat; quibus officium defunctorum adiungere consuevit.

Tandem Cantuariensis Episcopus à Gregor. IX. inuitus creatur, in quo multa molesta à Rege, & Regni Proceribus pro Ecclesiastica libertate tuenda perpessus, demum miraculis clarus excessit è vita, die 16. Nouembris anno salutis 1240.

D

S. BER-

SANCTVS Bernardus ex Deiparæ vberibus, eius singulari amoris significatione, sacratissimum lac suxisse dicitur: unde miram illam hausisse creditur, quæ in omnibus à se editis libris; sed in ijs præsertim, in quibus de Virgine sanctissima loquitur, manat cum pietate dulcedinem; cuius melliflua dicta crebrò in hoc opere alligauimus.

Is eximiam, quam erga Virginem gerebat pietatem, in suis scriptis abundè omnibus testatam reliquit, alijsque eandem pietatem vehementer commendat.

In sermone enim de Aquæductu: *Filioli hac, inquit, peccatorum scala, hac mea maxima fiducia est, hac tota ratic spiritus mei.*

Nec per se solum Bernardus sed & pro alijs Deiparâ inuocare solitus erat, vt videre est in serm. 2. Dom. 1. post Epiph. *Quoties mihi necesse est, fratres, post lacrymosas quarimonias vestras, exorare matrem misericordia, vt suggerat suo benignissimo filio, quoniam vinum non habeatis? Et ipsa, dico vobis charissimi, si piè à nobis pulsata fuerit,*

rit, non deerit necessitati nostra, quoniam misericors est, & mater misericordia.

Ad hanc pietatem suos sæpè ita hortatur in hom. 2 super Missus est: In periculis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam cogita, Mariam innoca: Non recedat ab ore, non recedat à corde, & ut impetres eius orationis suffragium, non deseras conversationis exemplum.

Et sermone citato de Aquæductu in Natiu. Virg. Totis medullis cordium, totis precordiorum affectibus, & votis omnibus Mariam hanc veneremur, quia sic est voluntas eius, qui totum nos habere voluit per Mariam.

Et in fine eiusdem sermonis: Quicquid illud est, quod offerre paras, Maria cõmendare memento, ut eodem alueo ad largitorem gratia gratia redeat, quo influxit.

Hæc pauca de multis, quæ Bernardus hac de re pleno ore pronũciare solet: nec mirum cùm in multis Deiparæ benignitatem in se expertus fuerit.

Illud non prætermittam, quod Wilhelmus Abbas sancti Theodorici beato S. Bernardus Bernardo admodum familiaris in vita à B. Virg. eiusdem, (quam eo viuentem scribere cõsanitati pit) libro 1. cap. 12. narrat his ferè verbis: restituitur Cùm aliquando Bernardus egrotaret ad Vita S. mortem, & magnis doloribus vehementius Bernardi.

urgeretur, misit unum ex fratribus adorandum ad tria, qua in templo erant altaria, quorum unum in honorem Dei Genitricis, alterum S. Laurentij, tertium S. Benedicti. Eadem hora adfuit viro Dei, praedicta beata Virgo duobus istis stipata ministris, beato scilicet Laurentio, & beato Benedicto, aderant autem in ea suauitate, & serenitate, qua eos decebant, & tam manifestè, ut ex ipso introitu cellula personas discerneret singulorum, imponentesq; ei manus, & loca doloris tactu piissimo lenientes, omnem protinus aegritudinem depulerunt, siccatus est enim illico phlegmatis rivus, & dolor omnis abscissit. Sic ille.

VIII.

S. DOMINICVS ORDINIS
Prædicatorum Institutor, eiusdemq; Ordinis
in Virginem pietas, & Rosarij institutio.

Surius.
Chron. S.
Dominici.

6 Sanctus Dominicus cultor fuit Deiparæ religiosissimus, ut videre est in eius vita piè, ac grauitè conscripta, quæ habetur apud Surium tom. 4. & in 1. part. Chron. S. Dominici libr. 1. capit. 11. vnde quæ hic commemoramus accepta sunt; is enim in sanctissima Virgine secundum Deum omnem suam spem collocauerat, eidemque

eidemque se iugiter commendabat, atque ab ea vicissim multa, eaque singularia beneficia est consecutus. nihil verò nisi sub Virginis praesidio aggredi solitus erat: salutatione Angelica adeò delectabatur, ut eam ferè semper in ore haberet, idque alijs omnibus, quibus cum versabatur consuleret.

Salutationem Angelicam crebrò recitabat. Rosarium instituit.

In honorem quoque eiusdem Virginis instituit eam precandi formulam, quae quindecim salutationum Angelicarum decadibus constat, praemissa ad singulas decadas oratione Dominica, in quibus praecipua vitae, mortis & gloriae Christi Domini, eiusque Genitricis mysteria recoluntur: quod *Psalterium*, propter parem Angelicarum salutationum cum Psalmis Davidicis numerum; & *Rosarium* propter spiritualem suauitatem Deo, ac Deiparae gratissimam appellant, atque ad illud recitandum per se & per suos in concionibus omnes hortabatur. Cuius Rosarii in Christiana republica, ubique gentium cum ingenti animarum fructu mirificè est propagata pietas; hoc armorum spiritualium genere S. Dominicus Catholicos homines contra spirituales nequitias, & praesertim contra Albigenses haereticos armabat; in quibus ad fidem reuocandis ma-

gno cum suo labore, eximia eiusdem eluxit claritas.

B. Virgo
S. Domini-
nicum, &
S. Fran-
ciscum ad
orbis con-
uersionem
mittit

Vita S. Do-
minici, Or-
do Prædi-
catorum
erga Dei-
param sin-
gulariter
affectus.

7 Romæ deinde cum apud Innocentium III. Ordinis sui confirmationem vrgeret, visus est sibi vna cum S. Francisco à Deipara Christo offerri, ac destinari verbum Dei annunciandum, & peccatores conuertendos; quod per se, & per sui Ordinis fratres strenuè efficere vterque studuit.

Hinc est quod auctor vitæ eius lib. 6. capit. 6. Ordinem Prædicatorum vocat *Florigerum Hortum manu Virginis plantatum*, quem propter Virginis patrocinium tanta puritate enituisse scribit; vt quodam egregio fratre referente, compertum sit eum ipsum intra breue tempus centum fratrum generales audiuisse confessiones, qui integra mente, & corpore inuiolato virginitatem conseruassent. Ex quo facile de aliorum puritate, & castimonia Virginis ope seruata conijci potest.

Idem etiam lib. 2. vitæ S. Dominici c. 12. à Virgine *habitum*, quo Ordo Prædicatorum vtitur, illis tributum scribit, cū prius Canonicorum Regularium vestibus vterentur.

Et cap. 13. narrat S. Dominicum vidisse aliquando sui Ordinis fratrum innumeram

meram multitudinem sub Virginis sanctissimæ (cui Christus ordinem eius se commississe dicebat) pallio tantæ amplitudinis, ut totam cœlestē Ierusalem suauiter circumplecti videretur, vbi singularis cuiusdam protectionis cura, & peculiaris amoris brachijs Virgo sanctissima illos circumplectebatur.

Hoc ipsum, teste eodem auctore lib. 6. capit. 6. vbi mulier quædam in Gallia Cisalpina, seu Longobardia, *ut c. 20. plenius diximus*, quod cum ipsa iisdem fratribus recitasset, ex ea die, *inquit auctor vita S. Dominici loco citato*, tanta exitit Fratrum omnium erga Virginem matrē deuotio, & reuerentia, tantum eius laudandæ, & colendæ studium; tam sedulæ, ac feruentes ad eum preces, tam ingens amor, tanta eius patrocinij fiducia, tam auida, & insatiabilis eius contemplatio, ut humano sermone non possit explicari. Proinde habebant in cellulis suis imagines Virginis filium gestantis in vlnis, *in cellis.* itemque Saluatoris à cruce pendentis, *in cellis.* quarū intuitu memoria dormitās excitaretur, sensusq; exteriores in vanas res propēsi spiritali robore confirmarentur. hæc ille. Id ipsum cōfirmat S. Antoninus 3. part. hist. tit. 23. ca. 10. qui addit tantam fuisse fratrum Ord. Prædicatorum erga

Virginem deuotionem, vt post Matutinas, & Completorium, altare B. Virginis quandoque ordine triplici ambientes in gyro, se & ordinē ipsum deuotione mirabili ei commendarent. Hæc sanctus Antoninus, qui etiam capit 3. §. 1. testatur in principio fratres eius Ordinis dictos *fratres Virginis Mariae*, sed postea dictos *Ordinis Prædicatorum*.

B Confal-
uus ab A
maranta
ad Ordine
prædicato
um à B.
Virgine pe
culiariter
mittitur.

Chron. S.
Dominici

Sanè singulare hoc Ordinis Prædicatorum erga Deiparam studium gratum sibi esse ipsa declarauit, cum beato Confaluo ab Amaranta Lusitano de suscipiendo vitæ instituto deliberanti, eundem ordinem, ad quem eum misit, hac periphrasi exprimere voluit: iussit enim vt eum Ordinem ingrederetur, vbi officium, quod in sui honorem recitabatur, à salutatione Angelica incipiebat, & in eandem salutationem desinebat, quod in Prædicatorum religione fieri animaduertēs, iterumque à Virgine apertè in hoc confirmatus, habitum Prædicatorum suscepit, vbi virtutibus, & miraculis clarus sub mortem à Deipara Angelorum multitudine stipata ad laborū suorum mercedem vocatus, in pace quieuit, quod plenius refertur in 1. part. Chron. S. Dominici lib. 2. cap. 60. Quamuis nō desint qui existiment eum S. Benedicti institutum

tum complexum fuisse, quod non est nostrum in presentia discernere.

Virginis quoque sanctissimæ maternam providentiam peculiariter experti sunt iisdem Patres Dominicani, cum tē- A mole-
pore Innocentij IV. quadam tempestate stijs pluri-
ob privilegia eorum impedita iactaren- mis Virgi-
tur, & ad eiusdem Virginis præsidium nis præsi-
in dictis precibus, & quotidianis litanijs dio, & Li-
confugissent: quæ cum recitarentur, vi- tanijs in-
sa est Deipara filium orare illis verbis: dictis libe-
Fili exaudi nos: & breui Innocētio mor rantur.
tuo, omnis illa quassatio cessavit, vt ha- Ordo Pra-
betur in iisdem Chronicis par. 1. lib. 2. ca. dicatorū.
51. & 52.

Ex hac Ordinis Prædicatorum in Vir-
ginem pietate factum est, vt in eodem
Ordine tanta celebritate in fine Com-
pletorij Salve Regina in Deiparæ hono-
rem omnibus fratribus omninò ad tem-
plum conuenientibus decanteretur; quo
tempore visa est aliquando Deipara sin-
gulari ratione pro illis orare, quemad-
modum sanctus Antonius 3. par-
te histor. titul. 23. capit.

S. Antoni-
nus.

3. §. 1. scri-
bit.

D s S. FRAN.

IX.

S. FRANCISCVS ORDINIS
 Minorum institutor, eiusdemq; Ordinis erga Virginem deuotio; necnon Corona institutio.

SANCTVS Franciscus, qui vna cum S. Dominico à Deipara, ut ià diximus, Christo Domino oblatus, & ad præclarissimum animarum ad Deum reuocandarum munus est destinatus: *Incredibili, Bonauent. inquit Bonauen. in eius vita, c. 9. matrem Domini complectebatur amore, eo quod Dominum maiestatis Fratrem nobis effecerit, & per eam similes misericordiam consecuit: In ipsa post Christum præcipue fidens, eam sui, ac suorum aduocatam constituit, & in eius honorem à festo Apostolorum Petri, & Antea Assumptione Pauli, usq; ad festum Assumptionis deuotissime ieiunabat. Ita S. Bonauentura. Quadragagesimam ieiunat. Canisius.* Ea deuotio effecit vt S. Franciscus hac prece Deiparam oraret, ex Canisio lib. 5. c. 27. *S. Maria Virgo, non est tibi similis nata in mundo in mulieribus: Filia, & Ancilla Altissimi Regis, Patris coelestis: mater sanctissima Domini nostri Iesu Christi: Sponsa Spiritus S. ora pro nobis cum S. Michaeli Archangelo, & omnibus virtutibus caelo-*

cælorum, & omnibus Sanctis, tuum sanctis-
simum filium, dilectissimum Dominum, &
Magistrum, Amen.

Eadem quoq; deuotio fecit, vt Assisij
in Ecclesia beatissimæ Dei Genitricis de
Portiuncula olim deserta, sedē colloca-
rit suâ, eamq; Ecclesiâ (q̄ eius fuit in Dei-
param studiū) plurimi semper æstimaue-
rit, teste eod. Bonau. c. 2. vbi de ea Eccle-
sia agens, sic scribit: Hanc côm vir Dei sic
derelictâ conspiceret, ob deuotionem seruen-
tem, quam habebat ad Dominam mundi,
coepit illic assiduè pro ipsius reparazione mo-
rari: sentiens aut̄ iuxta nomen ipsius Eccle-
siæ, quo ab antiquo, S. Maria de Angelis
votabatur, Angelicarū ibi visitationū fre-
quentiam, pedem fixit ibidem, propter reue-
rentiam Angelorum, amoremq; præcipuum
Matris Christi. Hūc locū vir Sanctus ama-
uit præ cæteris mūdi locis. Hic etenim humi-
liter coepit, hic virtuosè profecit, hic feliciter
consummauit, hunc in morte fratribus tan-
quā Virgini charissimum commendauit.
Et c. 14. cum de S. Francisco morti proxi-
mo ageret: Ad S. Mariam de Portiuncula,
inquit, se portari poposcit, quate-
nus ubi ac-
ceperat spiritū gratia, ibi redderet spiritum
vita hæc omnia S. Bonauentura.

In S. Ma-
ria de An-
gelis liben-
ter mora-
tur.

Ibidem.
moritur.

Quin etiam in Chron. S. Francisci par. Chron.
l. libro 2. capit. 73. legimus eum oprasse, S. Franc.

*Eius cor
ibi recon-
ditum.*

vt post obitum in hoc eodem beatæ Vir-
ginis de Portiuncula Templo, ad quod
uiuens singulari ferebatur affectu, cor
suum recondideretur, quod etiam existi-
matur Angelorum manibus eo delatum,
in quodam eius templi sacello ad hanc
vsque diem asseruari.

*Indulgen-
tiã à Chri-
sto per Dei-
param ob-
tinere.
Chronica
in liber cõ-
formitatũ
S. Franci-
sci.*

*Ordo Mi-
norũ erga
Virginem
studiosus.*

Sanè cum indulgentiam plenariam
ijs, qui peccata sua ritè confessi, Eccle-
siam de Portiuncula visitauerint, à Chri-
sto Domino peteret, illicò Virginẽ, quæ
ad filij dexteram assidebat, inuocauit; ea-
que beneficij mediatrice ad filium adhi-
bita, petitionis suæ fructum est conse-
cutus; vt videre est in lib. Conformita-
tum S. Francisci libr. 2. conform. 2. & in
Chron. eiusdem loc. cit. cap. 1. & 2.

9 Ordo porro Minorum tanti Patris
monita, ac vestigia secutus pietatem er-
ga Deiparam studiosissimè coluit: nam
inter alia multa, vt dicemus, diligenter
in concionibus propagauit eam precan-
di formulam, quam *Coronam* appellant,
quæ 63. salutationibus Angelicis con-
stat, interiecta ordine quodam septies
oratione Dominica, & pro sententia illa
quæ Virginem sanctissimam ab omni o-
riginali culpa immunem prædicat, ac er-
rimè superioribus sæculis, & deinceps
propugnauit.

Et

Et quidem, quod spectat ad Coronam Virginis Pelbartus de Temesuar *Pelbartus.*
 Ordinis Minorum de Observantia in opere quodam quod *Stellarium Corona*
gloriosissima Virginis appellavit, & Sixto *Corona B.*
 IV. qui sedit anno 1471. *ut capit. 34. diximus,* dicavit, libr. 2. part. 2. artic. 3. refert *quomodo*
 quoddam de ea miraculum, quod à B. Io. *B. Io. Capistranus*
 Capistrano viro gravissimo & sanctissimo euulgatum asserit, à quo potuit illud *obiit anno*
 accepisse Pelbartus, quippè qui eodem *1456 in*
 tempore cum eo vixit. *Hungaria*

Cùm Clericus quidam in sæculari habitu quotidie sermo florum beatæ Virginis imaginem coronare solitus, Ordine Minorum suscepisset, & post aliquod tempus ad sæculum redire vellet, quod in religione sermo illud ex floribus beatæ Virgini more suo offerre non posset, ei oranti Deipara apparuit, vetuitq; hominem è religione discedere, simulq; docuit sermo quoddam spirituale, ex salutationibus Angelicis, & oratione Dominica in hunc locum conflatum sibi offerri, ut scilicet in memoriam *septem*
gaudiorum, quorum ipsa sensu perfusa est, ad unumquodq; illorum semel orationem Dominicam Deo gratias agendo pro illo beneficio Virgini collato recitaret, cui salutationem Angelicam de-

Corona
quomodo
recitanda.

cies subnecteret, præter vltimum, in quo ter solū adijciēda erat salutatio Angelica.

Septem porrò Virginis gaudia in hoc ferto recolenda, hæc sunt.

Septem
gaudia
B.V.

Primum, quod habuit in Conceptione filij sui.

Secūdum, cū in vtero filium gesta-
uit, & sanctam Elisabeth visitauit.

Tertium in Christi Natiuitate.

Quartum, cū Christus à Magis ag-
nitus, & adoratus est.

Quintum, cū filium in templo in-
uenit, & inde cum ea simul descendens,
erat illi subditus, ac dulcissimè cum ea
est conuersatus.

Sextum in Christi Resurrectione.

Septimum, cū assumpta est in cœlū:
& in hoc postremo post orationem Do-
minicam, ter subnectenda est salutatio
Angelica, ita vt in vniversum oratio Do-
minica septies, Angelica verò salutatio
ter & sexagies repetatur, qui numerus
congruit annis, quibus *ex nonnullorū sen-
tentia* B. Virgo vixit in terris, *de hoc tamē
c. 6. dil. genter tractauimus*, adiecit que B.
Virgo fertum hoc longè grauius sibi fu-
turum, quā fertum illud cōpactū ex flo-
ribus, quod singulis sibi diebus studiosè
olim ab eo offerebatur.

Is verò post aliquod tempus cū iter
age-

ageret cum ſocio in ſylua quadam hanc
 Coronam Virgini perſoluebat: at qui in
 eadem ſylua deliteſcebant latrones, pul-
 cherrimam oculis viderunt Virginem
 oranti fratri aſtanti, & ad ſingulas ſa-
 lutationes Angelicas roſam colligentem
 filo que aureo, circulo cuidam alligantē;
 quod ſerti & coronæ ſpeciem præ ſe fe-
 rebat: abſoluta oratione, latrones in fra-
 tres irruunt, importunè ſuſcitantur de
 Virgine illa; quam cum fratres nō vidif-
 ſent, negebant ſecum fuiſſe, & Deiparā,
 vt ab ijs liberarentur, enixè rogabant:
 cum ecce Virgo ſanctiſſima cœtu Ange-
 lorum ſtipata, & ſerto illo quaſi corona
 redimita apparens grauiter latrones il-
 los increpuit, & ad Angelos cōuerſa: Ecce
 inquit, *quali me corona ille frater me orna-
 uit:* quæ cum dixiſſet, ab eorū ſeſe oculis
 ſubduxit: mox latrones ſclerū peniten-
 tia ducti, religionē ingrediuntur: fratres
 verò ex eo tēpore ſingulis diebus eò di-
 ligentius coronam Virg. offerre non ceſ-
 ſarunt, quo eidem acceptam eſſe expe-
 rimento tam manifeſto didicerant.

*Corona
 præſtan-
 tia mira-
 culo à Dei
 para con-
 firmatur.*

Hoc ipſum refert in Chron. Minorū, *Chron. Mi-
 3. part. lib. I. cap. 35. vbi additur fratrem il-
 lum ſanctè obiſſe, atq; hoc miraculum* *Frater de*
 ſub initium, quo cœpère Fratres Mi- *Obſeruan-*
 nores, quos vocant de Obſeruantia, *tia Mino-*
 con-

res Coronā contigisse : qui omnes propterea cor-
recitare nam hanc recitare solebant, & in con-
solebant. cionibus ad hāc precandi formā ita om-
 nes adhortati sunt, vt in morem vniuer-
 si populi Christiani iam sit inducta. Hęc
 in Chronicis.

Quod quidem satis constat, cū ne-
 mo ferē sit inter Catholicos, qui sertum
 hoc ex globulis prelatorijs secum non
 ferat.

Adijciuntur præterea in Chronicis c.
 36. & 37. quāplurima huius coronæ mi-
 racula, quibus Deipara hoc pietatis ge-
 nus sibi gratum esse apertē declarauit.

Quia etiam S. Bernardinus Senensis,
 teste eodem Pelbarro, quotidie Coronā
 hanc recitabat, eaq; de causa à Deipara
 donum concionandi, & miracula edendi
 est consecutus : quod plenius infra in S.
 Bernardino dicemus. Atq; hęc de studio
 Ordinis Minorum in hac Virginis Co-
 rona recitanda, & apud alios propagan-
 da sint dicta.

Quod verò pertinet ad sententiam il-
 lam quæ tuetur Virginem beatissimam
 in sua Concept. ab omni originali culpa
 præseruatam : Scimus Ioannem Duns
 Scotum Doctorem cognomento Subti-
 lem, de cuius sanctitate egregium habes
 testimonium in Chron. Min. par. 2. lib. 7.

c. 3. a-

De S. Ber-
 nardino.

 Ordo Mi-
 norum pro
 Concept.
 Virg. im-
 maculata
 Chron.
 Minor.

c. 3. acerrimè hanc sententiam tutatum esse: quam amplexati sunt eius discipuli Franciscus Mayro Doctor illuminatus, & vniuersa scholia Scotistarū. quin & reliqui omnes Ordinis Minorum, qui post Scoti ætatem fuerunt. *Mayro.*

Quamuis non me lateat aliquos ex eodem ordine Scoti antiquiores Virginis studiosissimos, S. Bonauenturam nimirum, Alexandrum Alessem, contrarium aliquando sensisse.

Ceterum Ambrosius Catherinus o- *Ambros.*
pusc. pro immaculata Concept. B. Virg. *Catherin.*
part. i. c. de Scholasticorum opinionibus testatur ferri de S. Bonauentura, eū prope mortem retractasse quæ contra B. Virginis conceptionem immaculatam scripserat.

Idem quoque asserit de Alexandro Alesensi, quem ex eodem Catherino testatur Magister Gulielmus in 3. sent. similiter recantasse, & eius hac de re libellum ostensum fuisse Tolosæ, dum eiusmodi quæstio ibi disputaretur. *Magister Gulielm.*

Hanc sententiam de immaculata Dei-
paræ Conceptione post Scoti tempora,
plerique omnes ex alijs scholis ample-
ctuntur, *quemadmodum cap. 7. plenius dixi*
Hæc paucis attigisse volui, vt ostēde-
rem S. Francisci ordinem erga Virginem
Dei-

Deiparam in hac sententia, quæ ad eius gloriam facit, propaganda studio fuisse maximè inflammatarum.

X.

S. ANTONIVS DE PADVA

Ordinis Minorum.

apud Sur.
die 13. Iun.

IO SANCIVS Antonius Patavinus vitæ sanctimonia, & miraculorum gloria illustris, Virgini addictissimus fuit, quod instante eius exitu ab hac vita præ se tulit; facta enim confessione, hymnum Virginis, cuius initium est: *O gloriosa Domina*, canere cæpit, cuius hymni virtutes aliàs erat expertus: cum enim Sathanas fructui concionum eius inuidens, nocte quadam sacre Quadragesimæ beati viri guttur magna vi compressisset, ut eum præfocaret; ipse beatissimæ Virginis Deiparæ nomen invocans, & vivificæ crucis signum fronti imprimens, simulque hunc hymnum: *O gloriosa Domina depromens*; nequissimum spiritum effugavit. Hæc ex vita eius apud Surium.

Idem hymnum, O gloriosa Domina depromens demonem fugavit. Surius.

13. Iunij, tomo 3.

S. THO.

XI.

S. THOMAS AQUINAS OR-
dinis Prædicatorum.

II SANCTVS THOMAS DE AQUINO non *Ab infan-*
Dominicane tantum familiae, sed *tia pietate*
Ecclesie etiam vniuersae sidus fulgentis- *erga Virg.*
mum, qui eximia non minus sanctitate, *pra se tulit*
quam doctrina praefulsit; iam inde in ip-
sis incunabulis praecclarum futurae, qua
singularis eius erga Virginem pietatis,
qua Virginis erga eum peculiaris tutelae
praesagium, accepit: cum enim adhuc in-
fantulus a nutrice in balneo abludendus,
cartulam e terra sponte sua sustulisset,
eamque compressa manu arctè retineret,
nutrici eum lauare cupienti, illamque e
manu extrahere conanti, lachrymis acri-
ter restitit. recogita mater ex infantis
manu abluti iam, & vestibus induti æ-
grè cartulam euulsi, in qua scripta visc- *Salutatio-*
batur *salutatio Angelica*, infans cartulam *nè Angeli-*
ploratu instanter repetens, eam redditam *cā in car-*
mox deglutiuit: id porro nec miraculo, *tula descri-*
nec mysterio vacare plerisque visum est; *ptā, ne sibi*
quod eximius olim Ecclesiae Doctor fu- *auferre-*
turus in eam cartulam primò incidisset, *tur adhuc*
tantoque studio sibi eam coniunxif- *infans de-*
set, quae Virginis sanctissimae praeco *glutiuit.*

nia,

nia, & nobilissimum Angeli à Deo nuntium, quo in Dei Genitricis amplissimâ dignitatem est euecta, continebat. vt & eximiam scientiam diuinitus potius, quâ labore suo postea comparatam (quemadmodum F. Reginaldo dicere solebat) & virginitatis florem integrè seruatam, virginis virginum Deiparæ apud filium patrocínio eum assecuturum nõ obscure præsignificaretur.

S. Thom.

Et verò S. Thomas suâ erga Virginem pietatem in libris à se editis, præsertim in *summa Theologia*, & in opusc. 8. quod est de *salutatione Angelica*, aperte declarat, in quibus illius præstantiam singularem & apud filium impetrandi præ alijs sanctis efficacitatem luculenter demõstrat, eiusq; dignitatem contra varia hæresum monstra acerrimè tutatur.

XII.

S. BONAVENTURA ORDINIS *Minorum.*

12 **S**ANCTVS Bonaventura Ordinis Minorum, Doctor verè Seraphicus, alios quoque ad Dei amorem suis scriptis inflammans, eximia tum scientia, tum in Deiparam pietate illustris; præterea, quæ de Virgine in suis in Magistrũ senten-

tentiarum Commentarijs præclare scripsit, pleraque opuscula, præsertim *speculum B Virginis* edidit; in quibus Virginis sanctissimæ præconia non minus piè, quam eruditè est persecutus. ex quibus nonnulla in hoc opere ad cõfirmanda ea quæ dicebantur deprompsimus.

Libet tamen in præsentia aliqua hic ascribere, ex quibus cognoscere liceat, quid tantus vir de obseruantia, quam erga Virginem æmulari debemus, quamq; in se ipse exprimebat, senserit.

Is igitur in Epistola quam vocant *viginti quinque memoraliū tom. 2. opusculorum*, vbi quædam ad piè viuendum instructio traditur, in 10. memoriali sic habet: *Vt gloriosam Reginam Domini nostri matrem benedictam in summo habeas omni tempore venerationis affectu, & in cunctis ad eam necessitatibus, & periculis, & pressuris, tanquam ad refugium tutissimum te conuertas, ipsius tutela præsidium flagitando, eamq; in tuam suscipiens advocatam, deuotissimè ac securè tam ei causam committas: quia mater est misericordia, quotidie studens ei specialem, & singularem reuerentiam exhibere, & ut tua deuotio sit accepta, & reuerentia grata, ipsius puritatem, & munditiam omni virtute, mente, & corpore illibatè in te ipso seruando, toto co-*

Bonauent.

S. Bonauentura monita de Virginis deuotione.

natu

Et mansuetudine eius vestigia imitari. hæc
Bonaventura.

Idem in 3. distin. 3. art. 1. quæst. 1. ad. 4.
Virgo, inquit, auxiliatrix & amatrix est
omnium fidelium suorum laudatorum; sicut
illi qui tales sunt, experimento multiplici
cognouerunt.

S. Bona-
uentura
ad saluta-
tionem
Angeli-
cam ve-
speri hor-
tabatur.

Idem tom. 2. opusc. in Litanijis B. Vir-
ginis sic eam inuocat: Virgo, qua tuos ser-
uos exaltas, Virgo super omnes excellentius
magnificanda; Virgo, quam omnia laudant
& venerantur.

Surius.

Idem pijsimus Dei Genitricis cultor
instituit, vt sui Ordinis fratres populum
hortarentur ad eandem salutandum, sig-
no campanæ audito, quod post Com-
pletorium datur, quod creditum sit eam
illa hora ab Angelo salutatam, quod in
S. Bonaventuræ vita apud Surium tom. 3.
4. habetur.

XIII.

S. ALBERTVS CARMELITA.

SANCTVS Albertus Carmelitani Ordi-
nis decus, Deiparæ ope in lucem e-
ditus, eandem præcipuo coluit studio. Is
enim in Sicilia parentibus natus est, qui
annos circiter vigintifex in coniugio
sterilitate laborauerant, ac votum Dei-
paræ

paræ nuncuparant; prolem, quam suscepissent masculinam, eidem Ordini se consecraturus.

Ordinem verò illum Deiparæ Virgini peculiariter consecratum puer ingressus, precibus, ieiunijs, alijsq; pietatis operibus impensè addictus ad magnam peruenit sanctitatem.

In miraculis, quæ edebat ad Christi nomen, sanctissimæ Virg. merita piè inuocare solebat: morti deinde proximus cum ea dulciter colloquebatur, & bis salutatione Angelica cum alijs precibus recitata, sublatis in cœlum oculis, animã Deo, ac eius Genitrici commendans, eorumq; opem implorans in illis verbis: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum*, obdormiuit in Domino 7. idus Augusti anno Domini 1292. hæc ex vita eius apud Surium mense Augusto.

Luc. 22.

XIV.

B. MARIA DE OEGNIES.

BEATA Maria de Oegnies Niuellæ Episcopatus Leodiensis orta, inter multas, easque præclarissimas, quibus claruit, virtutes Deiparæ studiosissima fuit, quod ex subiectis exemplis planum fiet.

Quor.

Cum Deipara templū inuisset, Angelorum custodia è periculis seruabatur.

Quotannis Ecclesiam Deiparæ Oegniacensem ad duo milliaria distitam rigente hyeme nudis pedibus vna ancilla comite inuisebat; & illo die, ac sequenti nihil profus edebat, totamq; noctem in Ecclesia peruigil exigebat: qua in via flexuosa, nec satis ipsi cognita lumine quodam præeunte, & Angelis eam dextra, leuaq; sustentantibus, nunquam errabat, & inter imbres è cælo interdum ruentes diuinitus intacta redibat.

Aliquādo intra diei & noctis spatium millies, & centies flectens genua salutabat Deiparam; & hoc salutandi officium ad quadraginta dies continuabat in hunc modum.

Primum enim sexcenties flectebat genua sine intermissione.

Deinde integrum Psalterium stans legebat, & ad singulos Psalmos Deipara flexis genibus salutationem Angelicam offerebat.

Tum trecentis vicibus ad singulas genuflexiones virga se percutiebat, & tribus vltimis ictibus copiosum è suo corpore extrahebat sanguinem.

Tandem quinquagies flexis simpliciter genib. sacrificium hoc cōsummabat.

Cumque miro salutis animarum desiderio teneretur, multis lacrymis, ieiunijs ac pre-

ac precibus à Domino obtinuit, vt concionandi officium, quod ipsa per se exequi non poterat, alteri conferret; quare Dominus cuidam concionatori huius sanctæ mulieris precibus exoratus cor præparauit, vires in labore suggestit, verbum ministravit, & fructus in auditoribus excitauit: ipsa verò pro eodem cum concionaretur beatissimæ Virgini centies salutationem angelicam offerrebat. Tandem multis miraculis clara miragruit è vita 23. Iunij anno 1213. de cuius castitate cum suo cõiuge plura dicemus in tractatu de virginibus sect. 8. hæc eius vita à Iacobo Vitriaco Cardinali, qui eodem tempore vixit, grauer con- scripta apud Surium tom. 3.

Lib. 2. vi-
ta eius
cap. 4.

Virgo Con-
cionatori
gratiam
obtinet.

XV.

BEATVS ANDREAS CARMELITA Episcopus Fesulanus.

BEATVS Andreas Episcopus Fesulanus ex nobili Florentiæ Corfinorum familia, Deiparæ perquam studiosus fuit: cum enim eius parentes diu steriles primitias Deo offerendas esse iuxta illud Exod. 22. audissent, vt Deo, eiusq; Genitrici gratam oblationem facerent; primogenitū, quem genuissent, Mariæ se duros vouerunt: ac non ita multo

14.

Exod. 22.

E

post

*B. Anorea
mater in
partu labo-
rans im-
plorata.
B. V. ope
parit.*

post Virginis ope Andream filium susce-
perunt: qui etsi in adolescentia viam
quandam viuendi liberio rem esset in-
gressus, ac saniora parentum consilia
procaciter respueret; ad bonam tamen
frugem reuocatus, in Carmelitarum
Templo beatissimæ Virginis apud filiū
patrociniū multis lacrymis ad eius aram
implorans, eorundē Patrum institutum
libentissimis parentibus *decimoquinto*
ætatis suæ anno est amplexus.

*Eidem B.
V. angeli
comitata
apparuit.*

Psal. 49.

Quàm verò charus Virgini fuerit il-
lud declarat, quod cum in eo ordine
magnis religiosæ humilitatis, obedien-
tiæ, mortificationis, silentij, orationis,
aliarumque virtutum meritis floreret,
& sacerdotij sui primitias oblaturus, in
conuentum Siluæ extra Florentiam
se recepisset; quo apparatus, quem co-
gnati ad eam solemnitatē moliebantur,
effugeret, ei primis sacris deuotissimè
operanti, beatissima Virgo Angelorum
cœtu stipata apparens dixit: *Seruus meus*
es tu, quia ego elegi te, & in te gloriabor:
que cū diceret, sensim sese in auras sustu-
lit. Ioannem Corsinū ex sua cognitione,
morbo, quē lupum vocant, laborantem
hortat⁹ est, vt lusoribus, quorū cōsuetu-
dine ad leuandū morbū utebat⁹, exclusis,
ieiunijs vacaret, & beatissimā Virginem
summis

summis precibus dies octo flectere nitentur; q̄ cū is mira deuotione p̄fecisset, pristinae valitudini est restitutus. Mox cum Fesularū creatus esset Episcopus, eā Ecclesiam strenuē administravit: cumq̄; ea, qua Xps Dñs natus est, nocte rem diuinā solēniter faceret, Virgo beatissima ei apparuit, obitusq̄; sui diē in festo Epiphanię proximi mensis Ianuarij prædixit: q̄ ingēti lætitia repletus eo die anno 1373. etatis 71. miraculis in vita, & post mortem clarus, migravit in cælum.

XVI.

SANCTA CATHARINA SENENSIS
Ordinis Dominicanorum.

S Catharina Senēsis præclarissimis Deidoneis ornata, ab infantia sua Deiparam singulari pietate coluit: cum .n. annum circiter quintū ageret salutationem angelicā crebrō eidē Deiparę offerebat, & diuinitus edocta per gradus paternæ domus ascendendo, & descendendo, ad singulos flexis genibus eandē salutationem angelicam Virgini matri reuerenter pronunciabat, idq̄; Deiparę gratū fuisse illud argumento est, q̄ per eosdē gradus ascendendo, & descendendo, Angelorū ministerio, vt plurimum ferebatur, ita vt pedibus eos nō attingeret. Atq; his in

15
Ex vita ad Raymūdo de Capua eius confessario cōscripta. S. Antonin. 3. p. titul. 25. cap. 14. Cum Angelicam salutationem

E 2 Deiparę

*nem reci-
taret mini-
sterio An-
gelorum
ferebatur.
Per Dei-
param
Christo est
desponsata.* Deiparae pietate veluti fundamentis po-
 sitis ad magnū sanctitatis culmen euasit
 Septimū iam agēs ætatis annū perpetue
 virginittis votū Deo ac Deiparae nun-
 cupauit. Nec minus admirabile fuit il-
 lud, q̄ post aliquot annos tēpore Ante-
 cinaliorū, cum alij gulæ & ventri ser-
 uiunt, in suam se cellulam abdidit, fidei
 perfectionē à Dño ardentissime petens;
 tandem ei Christus corporeis sese oculis
 spectandū exhibuit cum sanctissima sua
 genetrice, & beatissimis Ioanne Euan-
 gelista, Paulo Apostolo; ac B. Domini-
 co, ipso Rege David psalteriū suauissime
 modulāte. Hic beata Dei genitrix S. Ca-
 tharinæ dextram accipiens, & digitos
 extendens ad filiū, postulabat: vt ipsam
 Catharinam dignaretur sibi desponsare in
 Fide: quod annuens Christus, anulum
 protulit aureū quatuor gemmis, & ada-
 mante in summitate insignē, quem an-
 nulari digito imposuit dicens: *Ecce despon-
 so te mihi Creatori, & Saluatori tuo in Fi-
 de, tu autē deinceps viriliter age: & rece-
 dente Dño annulus in digito remansit,*
 qui tamen non nisi à S. Catharina vide-
 batur. Quam verò familiarem cum ipsa
 consuetudinem Deipara haberet, illud
 facile declarat; quod *vt dixi cap. 20.* ob
 leuem culpam eam arguere dignata sit;
 quodque

quodque panes cum ea ex farina quadam corrupta egregios in pauperum usus efficere voluerit.

XVII.

S. VINCENTIUS FERRERIUS
Ordinis Prædicatorum.

S. Vincentius Ferrerius ex Ordine Præ- 16
dicatorum sanctitate inalytus, &
Concionator verè Apostolicus; qui nõ
solum *triginta tria millia* tum Iudeorum,
tum Saracenorum ad Christiana sacra sus-
cipienda adduxit, sed etiam supra *centum millia*
flagitiosorum hominum suis
concionibus ad salutarem peccatorum pe-
nitentiam permouit, Virgini beatissimæ
cum primis addictis fuit, cui in suis a de-
mone tentationibus eam se comenda-
bat. Verum illud præclarum in primis,
quod ex Virginis sanctissimæ apparitione,
ut in lib. 2 eius vita cap. 11. apud Surium Sur. to. 2.
tom. 2. habetur, tanta ad eius pietatem
facta est accessio, ut postea ad tam subli-
me vitæ spiritualis culmen illius benefi-
cio perueniret. Cum enim virginitatem
suam quam perpetuò coluit, nocte qua-
dam Virginum Virgini impensius com-
mendaret, quo ipsa suo patrocinio eam
tutari, ac custodire dignaretur; huius-
modi vocè audiuit: *Non omnes possunt tuetur.*

*Eiusdem
virginita-
tem cõtra
demonum
insidias
Deipara*

esse Virgines: nam tamen si ad hanc usque diem virginem te appellare potuisti, non tamen patiar in posterum, ut tam honorifico nomine perfruaris: quæ quidem verba cum vir Dei quid sibi vellent tacitus secum ipse reuolueret, adduci non poterat, ut ea à Deipara Virgine, quæ virginitatis cultores semper amavit, & continenter adiuvit, profecta esse sibi persuaderet: in genua igitur cum procubisset, ab ipsa Virgine petijt, ut illa verborum terriculamenta declarare dignaretur: nec ita multò post Virgo beatissima multa luce coruscã ei apparens, ipsum confortavit, ei que dixit, verba illa à diabolo fuisse prolata, qui bonorum operum difficultatem ei proposuit, quo territus ab incepta virtute desisteret; eundem que admonuit, dæmonem eius virginitatem, aliasque virtutes crebris insidijs impediturum: quare cautus esset, constantique animo perseveraret; atque in Domino, in quo omnes dæmonis versutias strenuè superaturus esset, speraret: tum Vincentius gratias Virgini gloriosæ egit: Ex eoq; tempore, inquit, Auctor eius vitæ, Christi militi tantum fervoris accessit, ut non terrestris homo; sed cælestis Angelus videretur esse.

B. BERNAR-

XVIII.

B. BERNARDINVS SENENSIS
Ordinis Minorum.

17 **S.** Bernardinus Senēsis ex ordine Mi-
no ū diuini verbi cōcionator æta-
tis suæ celeberrimus, pietatisque erga
sanctissimum nomen Iesu apud popu-
lum excitandæ studiosissimus, Matrem
Iesu singulari amore colebat: cum enim
vitam adhuc ageret in seculo, inter æ-
quales suos omni pudicitia, & morum
honestate (qualem decet esse Deiparæ
alumnus) erat conspicuus; imaginem-
que Virginis supra ciuitatis Senensis
portam, quam dicunt Camollia, ele-
gantissimè depictam per multos annos
quotidiè inuisebat, ac flexis, nudis-
que genibus preces Virgini offerebat;
quam vnicè se diligere in qua spes suas
collocasse, & per eam se Dei gratiam,
& misericordiam, quam præcipuè ex-
petebat, sperare profitebatur. Post su-
sceptum verò religiosæ vitæ habitum
ad eandem imaginem non rarò acce-
debat.

Coronam beatę Virginis quotidiè mi-
ra cum animi pietate recitabat; eaque
de causa magnis à Deipara est donatus

E 4 benefi-

Pelbartus. beneficijs; quod Pelbartus in Stellario
libr. 2. part. 2. artic. 3. agens de corona
Virginis testatur his verbis: *Cum ista co-
rona in usum plurimorum venisset S. Ber-
nardinus de Senis Ord. Min. de Obseru. quo-
tidie eam ob deuotionem Virginis perora-
bat: cui die quadam oranti ipsam coronam
apparuit beata Virgo dicens: O mi deuoti-
famule multum mihi complacui in tua de-
uotione, ecce quia me hac corona quotidie
honorasti, impetraui à filio meo tibi gratia
miracula faciendi, & pradicandi: & tan-
dem scias in caelo mecum sine fine letatu-
rum, participem meorum gaudiorum, &
sic ab illo tempore cepit Sanctus miracula
conferre, & Magnis gratijs abundare. ita
Pelbartus.*

**S. Bernar-
dino Sen-
nensi coro-
nam reci-
tanti Des-
para ap-
paret.**

**Plurima
in eundem
miracula
confer.**

Idem quoque Pelbartus artic. 2. dixit
rescitum fuisse à sanctis Fratribus so-
cijs S. Bernardini Senensis ipsum dum
viueret, dicere solitum: *Omnem gratiam,
quam haberet, vel habuisset, se acquisisse,
& obtinuisse per deuotam recordationem
gaudiorum beate Virginis, in quorum memoriã
quotidie Coronam recitabat. hæc sanctus
Bernardinus ex Pelbarto, qui ex tempo-
rum supputatione potuit optimè hæc
accepisse à socijs sancti Bernardini, qui
obiit anno 1441.*

Quare mirum non est, si de eadem
Virgine

Virgine deuotissimè libenter, & feruenter conciones ad populum habebat, quod non solum vitæ eius auctor, qui eum concionantem audiuit, testatur apud Surium tomo 3. verum etiam plurimæ eius conciones, quæ impressæ visuntur, easque sæpè in hoc opere citauimus, apertè declarant; in quibus solidis ratiocinationibus, & ad rigorem theologicum eliminatis ita piè, doctè, ac subtiliter de Virginis præstantia loquitur, vt in illis neque pietas, neq; eruditio vlla ex parte desideretur.

Surius.

XIX.

B. LAURENTIUS IUSTINIANUS Patriarcha Venetus.

B. Laurentius Iustinianus sermon. de Natiuit. Virg. Deum, inquit, veneremur in Matre, & matrem honoremus in filio, quatenus filium Genitricis interpellante pro nobis, vincamus mundum, diabolum superemus, renitamur tentationibus, consequamur gratiam, adipiscamur coronam, atque in regnum introeamus æternum.

hæc ille.

E S DIONT-

ellario
corona
ista co-
Ber.
u. quo
perora
onam
denoti
ua de
sociali
gratii
tan
atatu
m, &
aculu
re. ita

dixe-
us so-
dum
tiam,
iuisse,
onem
moriã
ctus
mpo-
hæc
qui

adem
gine

DIONYSIVS CARTHU-
sianus.

DIONYSIVS Carthusianus doctrina iuxta, ac pietate insignis quatuor libros de laudibus virginis edidit, & in lib. I. art. 3. ad Virginis deuotionem omnes hortatur his verbis: *Totis, inquit, viribus laudemus, ac veneremur diligamus, ac vereamur praestantissimam Dei matrem; cumq; hoc ipsum egerimus, & recognoscamus nos nihil egisse condignum, nec beneficijs eius posse idoneam rependere vicem.* hæc Dionysius. qui tum in Commentarijs in Cantica canticorum: quorum singula capita peculiaribus enarrationibus, quas articulos vocat, de Christo, ac Deipara, quam singularem sponsam singulariter vnicâ, atq; ineffabiliter prædilectâ sponsi cœlestis appellat; piè, ac doctè interpretatur: tum etiâ in alijs compluribus suæ doctrinæ, quæ elaborauit monumentis, vbiq; præclaræ, qua in Deiparam flagrabat, pietatis vestigia reliquit: eius enim dignitatem, atque præstantiam aptissimis diuinoꝝ oraculoꝝ testimonijs, firmisque rationibus mirificè extollit ac prædicat, omnesq; ad

ad eiusdem studium, & amorem excitat,
atque inflammat.

XXI.

B. IGNATIVS LOYOLA SO-
cietatis Iesu fundator, eiusdemq;
Societatis in Deiparam
pietas.

19 **S**ED iam ad recentiorū, qui insigni *Recentio-*
erga Virginē, pietate nostra ætate *rum exem-*
claruerunt, exempla transeamus; quæ ut *pla pieta-*
nō solum certissimis sunt explorata do- *tu in Vir-*
cumentis: sed nostro etiam maximè se- *ginem.*
culo perfecta, ita alios ad hanc pietatem
propius poterunt inflammare. Et quo-
niam nostra etiam Societas Iesu dome-
stica exempla suppeditat eorum, qui ad-
dicti in primis sanctissimæ Virgini fue-
runt, ea tacita præteriri vniuersa non
pariar, sed omissis alijs in hac pietate
præclaris, quinque tantum recensebo,
beatum nimirum Ignatium Loyolam
nostræ Societatis parentē, B. Franciscum
Xauerium, B. Consaluum Sylueiram
martyrem, B. Stanislaum Kostka, & B.
Aloysium Gonsagan. De quibus hoc eo-
dem ordine nonnulla, quibus eorum er-
ga Virginem studium declaratur, ali-
quanto fortasse vberius narrare consi-
lium est; ad quod communis mihi cum

illis eiusdem Religionis nexus iure quodam suo à me videretur exposcere.

B. Ignati^o
Loyola
Virginis
studiosissi-
mus.

Missam de
B. Ignatio
à nostris
celebrari
concessam.

P. Laynez.

P. Ioannes
Polancus.
P. Petrus
Ribade
neyra.

Beatus igitur Ignatius Loyola Societatis Iesu fundator, atque Parens, cui anno 1609. ob insignem viri sanctitatem, & plurima quæ per eum Deus multis in locis efficere dignatur miracula Pauli V. Pont. Max. decreto est tributum flagrantibus omnibus penè Regibus, & Principibus catholicis, ut publicè *Beatus* appellaretur, & missa, diuinumque officium nostris in locis de eo tantisper celebretur, donec solemnè ritu referatur in numerum Sanctorum, quorum ille quoad vixit cupidissimus, ac studiosissimus, & ut cultum perse, suosque oratione defendit, sic imitatione dignitatem virtutis expressit. Is ergo in augustissimam cæli Reginam honoris, & amoris studio fuit in primis inflammato, ut testantur P. Iacobus Laynez consiliorum eius participes in ijs, quæ de vita eius adhuc viventis perscripsit, & P. Ioannes Polancus in hist. Societ. & P. Petrus Ribadeneyra lib. 1. vitæ c. 1. qui etiã in vita B. Ignatii breuiori, anno 1600. edita, affirmat, B. Ignatium à prima sua in Deum conversione Virginem in peculiarem sibi advocatam delegisse, ad quam in suis necessitatibus, ac difficultatibus confugiebat; cuius

cuius favore multa est beneficia consecutus: quam Dñs, ut ait Laynez loc. cit. tanquam instrumentum adiuuandum B. Ignatium elegerat: & sanè qui Societatem Iesu Virginis filij, conditurus erat, in matris profusissima, & constantissima pietate tantæ molis fundamenta iecisse meritò existimandus est.

P. Laynez

20 Verùm ad singularia veniamus, cum P. Ribade- in paterna domo B. Ignatius de mutan- neyra lib. da vitæ ratione iam deliberasset, noctu 1. vita B. (ut solebat) è strato surgens, ad imagi- Ignatij c. 2 nem Virginis feruentes per eam preces Ignatio Christo obrulit, quibus mundi castris ante Vir- relictis, se eius signa fortiter, atque per- ginis ima- feneranter, secuturum spondit, quo ginè orans tempore domus terræmotu contremuit, per eam & cubiculum à fundamentis est con- preces of- cussum satis magnò edito argumento, fert. vel preces eius per Virginem oblatas esse exauditas, vel exterminatum Virginis ope dæmonem erroris, atque furoris sui reliquisse vestigia.

Alia nocte ipsa quoq; Dei mater par- B. Virgo uulum filium gestans in vlnis in manife- videndam sta luce suam vigilanti B. Ignatio præ- se offert B. sentiam longo spatio declarauit: tanta Ignatio. cum spiritali lætitia permulcens, ut à P. Ribade- cunctis huius vitæ voluptatibus magno neyra loco is cœperit fastidio abhorrere; castitatē citato.

P. Ribade- ex eo tempore sanctissime seruarit, tur-
neyra loco piumq; atque obscenarum rerum ima-
citato. gines ex eius animo Virgo purissima ob-
Ita P. Lay literarit, atque deterferit.
nez, & in Nouam deinde vitam inchoaturus
hist. P. Po- dum ad Virginis templum, quod est in
lanci de Monte ferrato Religionis ergo pergeret,
castitate vt omnem foedæ voluptatis licentiam,
purissima ac potestatem sibi adimeret, in eodem
illi colla- itinere perpetuò castitatis voto se ob-
ta. strinxit, nominatimque hoc votum B.
Votū ca- Virginum Reginae, in cuius patrocínio
stitatis B. spes suas defixerat, nuncupauit:
Virginum Quamuis autem ex Theologorum
nuncupat. sententia votum vni Deo fiat; is tamen,
Maffeius qui aliquid vouet Sanctis, in sanctis ipsi
in vita B. Deo vouere intelligendus est, vt rectè
Ignarij lib. explicat Caietanus. Quare, teste Gieca,
1. cap. 3. & Pulcheria Augusta Deiparae virginitatē
lib. 3. c. 8. consecrauit & Epiphanius her. 78. In no-
Nicolaus mine, inquit, Maria virgines degere con-
Orlandi tendunt, & castitatē seruare, vt c. 32. dixi.
in historia Beatae autem Virgini acceptā fuisse hanc
Societ. clientis sui Ignarij sponfionem satis pro-
Ribaden. bavit, cum in suum patrocínium illum
lib. 1. vita susceperit, castitatisq; donum non vt-
cap. 3. cum que (vt verbis vtar Polanci loco
cit.) sed modo quodam altissimo, & vt
putat Lainez perfectissimo ad extre-
mmum vsque spiritum illi conseruarit:
 quibus

quibus verbis indicant eum quamuis natura præferuidum, omni sensu libidinis in posterum caruisse, quod desertis verbis affirmat Maffeus in vita lib. 1. c. 3. & libr. 3. cap. 8.

Ad Montem ferratum vbi peruenit, Virginis ædem ingreditur, ibi confessione generali totius ante actæ vitæ diligenter facta, quia legerat Nobiles olim equites cum nouæ militiæ initiarentur, totam noctem in somnem in armis ducere solites, quod in Hispania *Peruigilium armorum* vocant, ipse vt exauertoratus à veteri, nouum susciperet militiæ sacramentum: ritu persimili exuit arma, quibus ad eam diem sæculo meruerat, & ante aram Virginis suspendi iussit; ac deposito ad intimam vsque subueculam seculari vestitu, more pauperis peregrini Talarem tunicam e rudi sacco indutus, noctem illam (quæ Virgini Anunciatæ diem sacram præcedit, quando Verbum caro factum est) anno 1522. ad sacratissimæ Deiparæ aram coram eius imagine, totam venerabundus exegit, modò stans, modò in genua procumbens, ex intimis animi visceribus se Virgini commendans; superioris ætatis vitia deflens, totū se toto pectore vni Deo, cui in posterū militaret, deuouens, sub

D. Thom.

2. 2. q. 88.

ari. 5. ad 3.

Caieta-

nos ibi.

Glicas.

Epiphan.

P. Laynor.

Maffeus.

Rebaden.

lib. 11. c. 4.

historia.

Nicolaus

Orl.

B. Igna-

tius in

Serrato ad

aram

Virg. ex-

cubat.

Virginis protectione nouam vitam, atque militiam auspicatus.

Ribaden. inter recitandas B. Virg. horas SS. Trinitatis cognitionem peculiarem accepit. Manresæ vbi prima spiritualis vite fundamenta iecit, dum horarias B. Virginis preces recitat in scalarum gradibus templi Dominicanorum insignem illam sanctissimæ Trinitatis cognitionem magna cum cœlestis consolationis copia diuinitus accepit, de quo plenius apud Ribadeneyram lib. 1. cap. 7.

B. Ignati^o sabbata in honorem. 21 Inter alia verò pietatis opera, quæ suscepit, non silebo sabbata in honorem B. Virginis ab eo obseruata, quemadmodum Compluti ipsemet Episcopi Vicario affirmavit.

B. Virginis obseruabat. Lutetiæ postea Parisiorum cum aliquot socios ad perfectionis amorem, & animarum salutem procurandam permouisset, implorato (vt testis est Maffeus) Virginis patrocinio, votum paupertatis seruandæ, exacto Theologiæ studio, & proximorum saluti vacandi, ac Ierosolymam proficiscendi cum iisdem socijs in sanctissimæ Matris æde suburbana, quæ Mons Martyrum dicitur, nuncupauit ipso die Assumptioni Virginis sacro anni 1534.

Maffeus. Sacerdorio deinde initiatus anno 1537. In Virginis antequàm primum missæ sacrificium templo die perageret per totum ipsum annum, quo ad

ad tantum ſacrificium offerendū ſe com-
 parat, obnixè & cōtinenter Dei matrem
 obſecrabat, vt aditum ſibi ad filium ape-
 rirer, & vt ipſum cum filio ſuo poneret : hac
 enim loquendi formula ipſemet B. Igna-
 tius in ijs, quæ de vita ſua P. Ludouico
 Conſalez hispanico ſermone dictauit,
 cum hæc ipſa narraret ad verbum eſt v-
 ſus : qui modus loquendi Hispanis vul-
 gariſ, magnam vim habet ad B. Ignatij
 affectum declarandum, quo Virginem
 orabat, vt pro ea, quã plurimum apud fi-
 lium poteſt Mater auctoritate, omni nõ
 perficeret, vt in numerum ſeruorum fi-
 lij, ſeu in filij familiam, ipſum aſcriben-
 dum curaret.

Assumptio

nis vota

Parisijs

offerit.

Lib. 2. c. 11.

cum ad

miſſam ſe

preparat

Virginem

orat, vt

cum filio

ſuo ponat.

In ſancta

Circumactio iam anno Romæ primis
 ſacris ad Domini Præſepe in æde ſanctæ
 Mariæ Maioris operatur.

Maria

Maiore

primum

Idem Romæ ad diui Pauli Apoſtoli in
 ſacello B. Mariæ Virginis, atque adeò
 coram ipſa ex voti formula, in quam
 etiam nomen incluſit, profeſſionem
 ſocijs ſolemne edidit, quam pa-
 riter in formulis etiam votorum ſimpli-
 cium nominatim exprimendam voluit,
 vt eandem votorū noſtrorum & teſtem,
 & patronam haberemus.

sacrum

offerit.

Lib. 2. vi-

ta B. Igna-

tij à lea n-

ne Petro

Maſſicio

cap. 4.

Lib. 3. Rí-

Quantum verò præſidij, fiducia que
 nobis ad implorandam, exorandam que
 diuinam

badeneyra

cap. 1.

diuinam

Par 5. Cōstit. cap 3. diuinam misericordiam in optimæ matris clementia, & fide ponendum existimarit, perspicuè apparet in exercitiorū spiritualium meditationibus, in quibus ad primum atque alterum colloquium, quod ad Patrem, & ad Christum habetur, præscribit & tertium ad Deiparam: quo quidem facto non magis ille nostrā fiduciam excitauit, quā indicauit suam. Et hoc enim optime colligimus peculiarem eius erga Virginem affectum, & modum, quem in suis priuatis precibus seruare solebat: *Neq; enim Sanctus vir* (vt de S. Benedicto dicebat S. Gregorius) *potuit aliter docere, quām uixit.*

Grego. lib. 2. dialog. cap 36.

In delib. ratione de paupertate Virginē innocat. Lib. 4. vita cap. 2. Et ex com. mem. manuscripto à B. Ignatio.

Et sanè ne coniectura tantum, quamuis satis clara ducti, id asserere uideamur hoc apertè cernitur in commentario illo eius manu descripto, cum ad quadraginta dies in ea deliberatione defixus, rationes in utramque partem disquireret, num expediret Domorum Professorum templa redditus ad eorum ornatum, uel fabricam habere; in eum enim commentarium per singulos dies quædam spiritualium rerum sensa habuisset, quas illustrationes diuinitus accepisset, quo precationis modo uteretur, quos intercessores adhiberet, plenè retulit.

Ex

Ex ijs porrò liquidò constat aduoca-
tionem, inuocationemque sanctissimæ
Dei genitricis ab eo accuratissimè tunc
adhibitâ: nam & eam tanquam media-
tricem ad intercedendum apud sanctis-
simam Trinitatem semper implorabat,
& per eam suas deliberationes Deo offe-
rebat, ibiq; adnotatû præterea legimus
eo tempore Virginem cogitatione inter-
dum ita sibi obiectam, vt spirituali de-
uotione illum ad suauissimas vsque la-
crymas compleuerit.

Neque hoc fuit illi nouum, nam inte-
riori animi obrutu vidisse eum Christi
Domini humanitatem Manresæ, & ali-
bi, & aliquando beatissimam etiam Vir- *Ribade-*
ginem Mariam, affirmat Ribadeneyra *n. yra.*
lib. 1. vitæ eius cap. 7.

22 Deiparæ verò opem B. Ignatius sepe *S. Ignatij*
expertus est: cuius exemplum auctore *preces à*
Ribadeneyra lib. 3. vitæ B. Ignatij cap. 6. *Deipara*
in Collegij Patauini causa peculiariter *exaudiuntur.*
apparet. Cum enim anno nostræ salutis *tur.*

1554. in Patauini Collegij erectione non
parua esset oborta difficultas obtinen-
dæ possessionis cuiusdam Prioratus
Andræ Lipomani, resque in Senatu
Veneto disceptaretur, quodam Priori
Andræ sanguine propinquo, inter
suos opibus, nobilitate, ac Senatoria
dignitate

dignitate præcelleret, acriter obnitente. Iacobus Laines, qui negotium Venetijs procurabat, per literas B. Ignatium oravit, ut pro felici rei euentu missæ sacrificium offerret: quod cum ipso Dei genitricis Natali Die, qui in 8. diem Septembris incidit, fecisset, Iacobo rescripsit, bono ut esset animo, ac rem confectam putaret: mox octauo post sacrificium die, frequentissimo Senatu, omnium ferè suffragijs ea nostris est adiudicata possessio.

Et verò mirabile in primis visum est omnibus illius Reipublicæ peritis, pro aduenis, ignotisque hominibus aduersus Ciuem, ac vehementer obstitentem Senatorem, frequentissimam Senatutam unanimi consensu conspirasse, præsertim cum eo die probatissimi Senatores, qui nostris potissimum studerent partibus, à Senatu omnes abfuerint, ut hinc Deiparæ præsidium B. Ignatio illud imploranti, præsto fuisse in dubijs, seu desperatis rebus non obscure intelli-

Demon ab gatur.
obseffo egre
ditur, quia Adijciam & illud, quod grauissimum
B. Ignati videri debet, quia vel ab ipsis hostibus
Virginis expressum est testimonium egregiæ vo-
fuerat de- luntatis B. Ignatij in Virginem; Auctor
notus. est idem Ribadeneira in vita B. Ignatij
 breuiori

breuiori edita anno 1600. (vbi plurima per beatum Ignatium miracula affecta recenset:) inter alia Mutinæ eodem anno 1600. in illa celebri complurium dæmonum per beati Ignatij merita, è corporibus quatuor sororum, & alterius consobrinæ earum expulsionem, fuisse pessimum dæmonem, obstinatissimum eundem, & confidentissimum plures sacrorum machinas eludentem; tandem ingratis excedere coactum, ad beati Ignatij nomen, quamuis cum irrisisset, adiecisseque laudationem eius luculentissimam, cum ter illum appellasset sanctum, diceretque S. Ignatius, S. Ignatius, S. Ignatius me eijci, ob suam humilitatem, & potentiam, & ob eius singulare studium, quo is viuis ardebat in sanctissimam Virginem.

23 Cæterum non abs re erit, si vbi de B. Ignarij in Virginem pietate agimus, aliqua de eadem, quæ in Societate Iesu ab Ignatio fundata viget deuotione, subnectamus. Et quidem Societas nostra vniversa singulari Dei bñficio Virgini Deiparæ semper fuit addictissima, *Societate circa ver-* sam Virgini omnesque Societatis nostræ religiosi *ginis esse* eam tanquam peculiarem Dominam, *deuotissi-* ac patronam intuentur, eamque vnice *mam.* diligunt, colunt, ac venerantur.

Et

Et meritissimè quidem: æquissimum enim est eos, qui filij sui Iesu, non tantum præsentissimo numine perfruuntur, sed de nomine etiam diuinissimo peculiari quadam ratione gloriantur; eius matrem peculiari quoque affectu, ac reuerentia prosequi.

Per Virginiem castitatis donū speratur in Societate.

Quòd si Societatis ipsius morem vniuersè intueamur, si diligenter intimos vniuscuiusq; nostrū sensus discutiamus, inueniemus profectò in omnibus hanc præcipuè pietatem in Virginem vigere, & omnes in votis habere, vt publicè quàm largissimè transfundant in alios, quam ipsi venerationem in eam privatim hauserunt.

Virginem item agnoscunt, & de Societate generatim, & de singulis optinè meritam. Nam & eius opem singulari beneficio Societas experta est (vt cætera nunc omittam) in castitate purissima Societatis hominibus pernecessaria, propter tot missiones, & peragrations, ad animarum salutem procurandam inter fideles, & infideles frequentissimas & propter lectissimam iuuentutem in Gymnasijs, Seminarijs, & Congregationibus Societati creditam. Qua in re quantum à Deo, Virginis purissimæ intercessione, Societati sit collatum, omnes

omnes norunt, & ipsi hæretici inimici nostri (vt verbis vtar Moyſis) ſunt iudices, non abſque eorum ingenti admiratione.

Vocationem quoque ſuam, qua ex Deut. 32. mundi procellis ad Religionis tranquilliffimum portum noſtri ſunt traducti, à Virgine omnes ferè Deiparæ veræ Maris Stellæ agnoſci- acceptam ferunt, & de eadem ingentes ei gratias agunt.

24 Nec inter Virginis beneficia poſtremum illud eſt quod Societati tribuit, vt Congregationes externorum ſub eiufdem Virginis præſidio, atque tutela (ex quibus, Virgine benè fauente, tantus in Rempublicam Chriſtianam manat fructus) tum in Collegijs, vbi vigent ſtudia; tum in Domibus profeſſis Societas magno ſtudio excitaret, atque amplectetur; quas longiffimè gentium quotidie propagat, & per vniuerſum Chriſtianum Orbem latiffimè diſſeminat, & vbique locorum frequentiffimas habet, quæ profeſſò apud nos numero plurimæ, dignitate lectiffimæ, morum integritate præclaræ, ſodales in Chriſtianæ religionis officijs, & erga Virginem pietate, inſtituunt, atque educant. Quare lectiffima iuuentus in noſtris Gymnaſijs virtutum initijs, quæ in Virginem

*Societas
Congregationes Vir-
ginis bene-
ficio euſdẽ
inſtituit.*

Virginem feruntur, imbuitur. Hanc vnam potissimum nostra Seminaria, quæ Romæ diuersarum nationum, & in toto Septentrione plurima in Societatis disciplinam sunt tradita, morum Magistrum studiorum suorum Patronam agnoscunt.

Pietatis cultus quæ erga Dei param Societas exerceat. Neque illud silentio prætereundum, quod à Societatis Iesu nascentis exordio apud eiusdem religiosos vsu receptum cernimus circa globulorum sertum, vulgò B. Virginis Rosarium, vel precariam coronam appellatum, in quo certo quodam spherularum numero ad Christi Domini, eiusq; Genitricis vitæ mysteria recolenda, orationem Dominicam, & salutationem angelicam iteramus.

Turfellin.

Nam, vt de aliquorum interim ordinū hominibus taceam, apud quos in more est positum huiusmodi sertum conspicuum gestare; à primis certè nouem Societatis nostræ Patribus cum è Gallia nõdum constituta Societate, ad beatum Ignatium Venetias pedites se conferrent: *Maria corona*, inquit Turfellinus lib. I. vitæ B. Xauerij c. 4. *Catholica Religionis inter hæreticos index* è collo suspensa portabatur, reliqui etiam Societatis nostræ homines è cingulo illam pendulam propalam deferunt, non equidem

ad

ad inanem ostentationem, sed ut hac precandi formula suum multis nominibus Virgini Deiparæ debitū obsequium, atque intimam, erga eandem pietatem, & cultum omnibus testatum faciant: & verò nostrorum exemplo, atq; institutione in Transalpinis Regionibus, sodalibus plerisque parthenijs mos quoque iste ad hæreticorum detestationem solemnis esse cœpit, ut inter alia, hoc etiam signo quiuis eos ab hæreticis internoscat.

25 Illud quoque Societatis erga Deiparam studium, ac pietatem, non obscure declarat, quod cum eius Constitutiones à B. Ignatio editæ in Theologia doctrinam scholasticam D. Thomæ legendam præscribant. & Quinta eiusdem Societatis Congregatio Generalis vnanimi consensu statuerit in Theologia scholastica S. Thomæ doctrinam, tanquam solidiorem, securiorem, magis approbatam, & consentaneam nostris Constitutionibus à Professoribus nostris sequendam; excipit tamen quinta Congregatio illam S. Thomæ opinionem, quæ est de Deiparæ Conceptione, in qua nostri Doctores sententiam hoc tempore magis communem, magisque apud Theologos receptam, quæ vult, eam omnis originalis

Constitutiones Societ. Iesu.

B Virginis Conceptio immaculata.

F noxæ

noxæ expertem, sequi iubentur.

Et sanè ante editas Constitutiones, & ante hoc decretum ab ipsius Societatis primordio Nostri omnes tum Concionatores in suggestis, tum Professores in cathedris, tum Scriptores in libris editis, Conceptionem Deiparæ immaculatam rationibus & scriptis pro virili parte semper defendere sunt conati.

P. Jacobi Laynez, ex ga Deipara cap. pietas. Quin etiam Iacobus Laynez, vnus ex nouem B. Ignatij in Societate fundanda socius, postea etiam eiusdem Societatis Prepositus Generalis, vir pijssimus iuxta, ac doctissimus, cum in sacro Tridentino Concilio Theologum Pauli III. Summi Pontificis, vñ cum Alphonso Salmerone ex ijsdem pariter nouem socijs ageret; & quæstio ista tractaretur de peccato originali, cuius Deipara immunis extitit, Rogatus suam sententiam, negat, auctore Ribadeneyra lib. 3. vitæ eiusdem, cap. 17. se quod quartana feбри grauitè laboraret, pro argumenti dignitate posse differere, conscendit tamen suggestum vt cunque suam sententiam pro immaculata Conceptione dicturus; Verùm præter spem & opinionem tres integras horas Deiparæ beneficio, firmis lateribus præca sententia plurimis allatis testimonijs, & exquisitis rationibus, admirabili qua polle-

Ribadeneyra.

pollebat eruditione, & omnium appro-
batione peroravit; in orationis verò ſine
ſe viribus valentiorẽ ſenſit, quàm cum
dicendi initium fecerat.

Et quidem ſacrum Concilium Tridẽ-
tinum multis adnitentibus, & præſertim
Layneſ in ſeſſ. 5. habita die 17. Junij 1546.
ad decretum de peccato originali decla-
rationem expreſſè adiecit, non eſſe ſuæ
intentionis in eo decreto, Beatam, & im-
maculatam Dei genitricem comprehen-
dere, ſed obſervandas Conſtitutiones
Sixti IV.

Concilium
Trident.

Et quoniam de Alphonſo Salmerone
metio incidit, cuius eruditionem, ac do-
ctinam ſexdecim, eaq; in ðgnia, quæ in
ſacram præcipuè Euangeliorum histori-
am, & in reliquas novi teſtamenti partes
exaravit volumina, ſatis reſtatur; adſcri-
bam quod idem Ribadeneſ in ipſius
vita commemorat, cum eſſet Conciona-
tor inſignis, & in ſuis ad populum ſermo-
nibus nõ verborum floſculos, nec vanos
quosdam conceptus ad oſtætationem ex
profanis auctõribus petitos, ſed ſolidos
ex diuinis oraculis, & ſanctis Patribus
deſumptos, ad Dei gloriam, & anima-
rum fructum magna auditorum appro-
batione, & frequentia proponere ſoli-
tus eſſet, ſcribit Ribadeneſ tanto

P. Alphon-
ſus Salme-
ron Deipa
ra ſtudio-
ſiſſimus.
Ribade-
neſ.

erga eam Virginem studio flagrasse, ut in
 Quadragesima singulis sabbatis de Dei-
 para ad populum verba faceret, non abs-
 que auditorum admiratione, quos ad Dei-
 parae pietatem mirifice inflammabat, cu-
 ius exemplum complures Concionato-
 res magna erga Deiparam pietate etiam
 nunc sequuntur.

*Pluribus è
 Societate
 concessum,
 ut de Vir-
 gine scri-
 berent.*

Illud quoque inter Virginis beneficia
 Societati concessa connumerandum vi-
 detur, quod & Societatis quoque observa-
 tiam erga eandem declarat; multos pau-
 cis hisce annis scriptores ingenij, doctri-
 naeque facultate praestantes ex nostro or-
 dine extitisse, qui locupletissima condi-
 dere in honorem tantae Virginis ingenij,
 pietatisque monumenta, partim ut im-
 piam, impuramque haereticorum, praeser-
 tim recentiorum, qui contra Virginem or-
 suum aperire ausi sunt, audaciam frange-
 rent; partim ut Virginis praestantiam, at-
 que dignitatem declararent, & in alijs
 eiusdem exemplo pium sanctitatis studi-
 um accenderent.

*Aliqui è
 Societate,
 qui de Vir-
 gine scrip-
 serunt.*

Inter hos, ut omittam alios ex nostris,
 qui hoc idem argumentum egregie tra-
 ctarunt, merito recenseri possunt Petrus
 Canisius, Franciscus Suarez, Franciscus
 Arias, Sebastianus Barrada, Blasius Vie-
 gas, Martinus del Rio, Horatius Tursel-
 linus,

lius, Chriſtophorus à Caſtro, Francis-
cus Coſterus, Vincentius Brunus, Lau-
rentius Maſſellus, Ioannes Bonifacius,
qui ſuæ non magis doctrinæ, quàm pie-
tatis erga Virginem immortalẽ edide-
runt monumentum.

26 P. Franciſcus Borgia Societatis no-
ſtrę Prępoſitus generalis, vir inſigni fan-
ctitate excellens, qua erat in Virginẽ pie-
tate multis, magnisq; difficultatibus ſu-
peratis, Primus B. Virginis Imaginem ad
exemplum eius, quam S. Lucas depinxif-
ſe dicitur, & aſſeruatam in æde S. Marię
Maioris præcipuo cultu, ſenſuq; Ro-
ma veneratur, depingendam curauit; &
quo priuatum vnus Vltis beneficium,
omnibus gentibus in commune confer-
ret, plures ad huius exemplum depictas
multis Principibus, & viis primarijs, ac
noſtrorum domicilijs communicauit,
quæ vulgata multis in locis amorem, ac
pietatem in Virginem auxere. Hęc om-
nia teſtatur Ribadeneyra in vita P. Bor-
gię, lib. 4. cap. 4.

Huius Imaginis exemplum B. Igna-
tius Azebedus è Societate I E S V in cly-
tus Chriſti martyr, vir religioſiſſimus, &
Virgini apprimè deditus, ex Vrbe ſecum
extulerat, cum anno 1570. die 15. Iulij ab
hæreticis Caluiniftis prædonibus in In-

Imago S.
Maria ma-
ioris à P.
Franciſco
Borgia e-
uulgata.

Ribade-
neyra.

Ribaden.
lib. 3. vita
P. Borgia.
c. 10. Et in
epiſt. Petr.

Diaz de dica navigatione, qua Prouincialis in
martyrio Brasiliam cum multis alijs reuertebatur,
B. Ignatij, est deprehensus. quare hac imagine sum-
*& sociorū,*pta, prout res, & tempus postulabat, ad
& literis officium, & pietatem omnes hortabatur:
manuscri- deinde obuiam hostibus factus elata ma-
ptis. nibus ea, quam diximus, Imagine, con-
 testatus omnes, qui aderant, se pro fide

Imaginem Catholica mori, vno in capite, tribusque
B. Virg ex in pectore acceptis vulneribus ab hereti-
B. Ignatij cis sacrā Imaginē frustra extorquere co-
Azebedi nātibus, in mare est præcipitatus, vnā cū
manibus ipsa Imagine, quæ de Ignatij manibus
extrahere nunquam exciderat, octo & triginta ei⁹
heretici socijs pro eadem fide Catholica vnā cum
frustra co- ipso interfectis. Corpus B. Ignatij in ma-
nantur. re proiectum non subsidit, vt cætera: sed
 brachijs ad instar crucis expansis, quā
 longissimè oculi sequi potuerunt, super a-
 quas ferri nō sine admiratione visum est,
 quod sacræ huic Imagini, quam in mani-
 bus ferebat, meritò ascribi potest.

Virgo So. 27 Virginem quoque sanctissimam pe-
cietatē sub culiarem Societatis nostræ curam gerere
pallio cōple apertè ostendit visio illa, quam c. 20. retu-
cti visa. limus. cum P. Martino Gutierrez eiusdē
 Societatis viro sanctissimo, visa est Vir-
 go Deipara Societatem vniuersam col-
 lectam, illiusq; alumnos tanquam filios
 sub amplissimo pallij sui tegmine aman-
 tissimè

tiffimè circumplecti, eosq; materno fo-
uere affectu: quam visionem literis man-
dauit P. Hieronymus Plat. lib. I. de bono
status religiosi, c. 34.

Hierony-
mus Plat.

Inter signa porro peculiaris protectio-
nis ac beneuolentię, quibus Deipara no-
stram Societatem est dignata, & illud re-
tensere possumus; quod primum, quod
eadem Societas in sui exordio ad pro-
pria munera obeunda habuerit templū,
erat ipsi Virgini dicatum; ex quo postea,
tanquam ex capite, Societas magno rei-
publicę Christianę bono in vniuersum
terrarum orbem longè lateque in eadem
munia propagauit. idque templum eodē
anno 1540. impetratum est, quo summi
auctoritate Pontificis Pauli III. ipsa est
confirmata Societas, vt protinus natam
suscepisse quasi vlnis Virgo beatissima, ac
recto carentem benignissimè in domum
suam recepisse videatur.

Primū tā-
plum Ro-
ma Socie-
tati attri-
buita fuit
B. Maria à
Strata.

Cum enim B. Ignatius Societatis Pa-
rens, & reliqui Patres in Vrbe proprium
templū ad confessiones audiendas, ad cō-
fessiones habendas, & Christianę fidei ru-
dimenta pueris tradenda quærerent, Ec-
clesia eis B. Marię, q̄ à Strata dicebatur,
opera Petri Codacij attributa est, ad Capi-
tolij radices sita, salubri iuxta, ac celebri,
& opportuno ad proximorum salutem

Pet. Coda-
Ribadeney
ra lib. 3. c. 5

*Ioan. Polā-
cus.*

*Alexand.
Card. Far-
nesius.*

*Card. Ba-
ronius: em-
plū nostrū
Romæ A-
n. stasiam
appellat,
& quare.*

procurandam Urbis loco, quam ipsemet
B. Ignatius, ut testatur in suis de Societa-
tis rebus Commentarijs Ioannes Polan-
cus, ex tota Vrbe delegerat. Qua ex æde
postea Deiparæ pietatem spirans, Imago
in pariete depicta, in nouam Basilicam
Alexandri Cardinalis Farnesij liberalita-
te à fundamentis magnificè extructam,
artificum diligentia, ita ut erat integra,
est translata, & in primario eiusdem Ba-
siliçæ sacello, ad dexteram aræ maximæ
posito, marmoreis columnis insigni col-
locata, pia fidelium veneratione coli-
tur.

Et sanè pijsissima mater filij sui alumnos
complexa, eorum labores mirificè in co-
templo adiuuit, quemadmodum fructus
in Vrbe ex concionibus, alijsque mini-
sterijs, in crebra sacramentorum Pœni-
tentiæ, & Eucharistiæ vsurpatione; in
abusibus, qui in complures irrepsent,
tollendis, in auita pietate, ac sanctitate
excitanda, apertè declarat: adeo ut Car-
dinalem Baronium pietate ac doctrina
clarissimum in exhortatione, quam an-
no 1604. ad frequentissimum populum,
qui ad supplicationem Quadraginta ho-
rarum Antecinerariorum tempore con-
fluxerat, in nostro templo habuit, dicen-
tem audiuerim, templum istud meritò

ANASTASIAM appellari posse, quòd in eo frequens sacræ Eucharistiæ perceptio tot iam seculis apud laicos, qui per paucis exceptis, semel tantum in anno eã sumebant, intermissa, in pristinum tandem morem restitui, ac veluti resurgere cœperit. qua in re illud Nazianzeni spectabat, qui Basilicam, in qua eius opera fides Catholica in vrbe Constantinopolitana, Arianorum potissimum hæresi miserè compressa, atque extincta, reuiuiscere, & caput attollere visa est, Anastasiam appellauit, teste eodem Nazianzeno oratione ad centum quinquaginta Episcopos, quam eãdem Basilicam in memoriam eiusdem Dei genitricis Mariæ fuisse dicatam, scribit Sozomenus libro 7. cap. 5.

Nazianz.

Sozomen.

28 His annectere possumus, & aliud Collegium Deiparæ eiga nostram Societatē nec obsecurum, nec vulgare maternæ benignitatis, ac singularis beneuolentię argumentum. Paucis enim post annis à fundata Societate, Deipara in Lauretano templo cunctarum nationum peregrinatione celeberrimo, & miraculorum multitudine, ac gloria longè clarissimo, ad spiritualem tot peregrinorum eò confluentium utilitatem procurandam, nostrorum opera, ac laboribus vti, vineamque illam pecu-

Collegium Societatis Iesu in B. Virginis domo Lauretana.

liari quadam ratione suam, Societati nostræ excolendam tradere dignata est.

Cùm enim eo in templo ædes illa augustissima ex Nazareth primum, deinde ex Dalmatia Angelorū ministerio translata colatur, in qua ipsa nata, in qua ab Archangelo Gabriele salutata Deum cōcepit; quam cum filio tot annos incoluit, quamq; sibi cordi esse innumeris miraculis, *ex quibus al. quot cap. 20. memorauimus*, omnibus testatum esse voluit. Iulius III. Pontifex Maximus Cardinalis Carpenfis sacrae ædis Protectoris admonitu anno reparatae salutis 1554. teste Ribadeneira lib. 4. vitæ beati Ignatij, cap. 10. Collegium Societatis IESU Laurenti erexit, supremæ ædium sanctæ domus contignatione nostris attributa, expensasque ad vitæ sustentationē necessarias ipsa domo Laurentana suppeditante, vr essent; qui aduenarum, & indigenarum confessionibus assiduam, ac diligentem operam darent, eosque Christianæ vitæ officijs sanctè instituerent, & ad pietatis studium sedulò inflammarent.

Necnon cōstitutis ibi è nostra Societate sacerdotibus, exterarum linguarum peritis, Transalpinorum, aliarumque diuersarum nationum cōfessiones sine interprete audire possent. quod deinde Col-

Ribadeneira.

Collegium poſtea Paulo IIII Pontifice approbante, maiori noſtrorum numero eſt auctum, magno, inquit Tuiſellinus libro 3. hiſtor. Lauret. cap. 12. & 21. & religionis peregrinorum incremento, & Lauretanæ Domus emolumento: ex eo enim tempore ſatis conſtat, & aduenanarum frequentiam, qui cum ſuæ quiſq; gentis ſacerdotibus de animæ ſuæ ſalute agere poſſunt, & donorum copiam ſolito longè fuiſſe maiorem.

Ad hanc verò erga Deiparam pietatē in noſtra Societate fouendam, atque au-
gendam, plurimū conferunt mutuæ noſtrorum adhortationes: & vt alios ta-
ceam, Claudius Aquauia eiufdem So-
cietatis Præpoſitus Generalis in Episto-
la, quam anno 1586. de ſtudio perfectio-
nis, & charitatis fraternæ ad Societatis
noſtræ Patres fratresq; dedit; eos ad p̄ci-
puaſſimam quandā erga Virginem beatiffimā
pietatem atq; fiduciam, veluti rationem
quandā efficaciffimam, quæ ipſos ad per-
fectionem etiam, atq; etiam promouere
poterit, quaſi nouis ſacibus inflammare
ſtudit, ad quod nonnullas affert ratio-
nes, illā præfertim, quia cōplures ſancti
hac Deiparæ deuotione magnos in pieta-
te p̄greſſus fecerūt, & quia B. P. Ignatius
Societatis noſtræ parens plurimū ſibi p̄-

*P. Claudi⁹
Aquauia
Generalis
ad pie-
tatē erga
Virginem
noſtros hor-
tatur.*

*P. Ignati⁹
Deipara
addictus.*

fidij in tanta rerum omnium domina, atque Regina collocauerat.

Societas in difficultatibus suis per Virginem ab eis liberata. Et certe Societas crebris neque ambiguis, aut vulgaribus significationibus tantum nominis, ac patrociniij vim experta est. anno enim 1587. difficillimis iactabamur procellis, potentium hominum studio concitatis: cumque P. noster Generalis Claudius Aquauina quotidianas B. Virginis litanias vniuersae Societati recitandas indixisset, auxilium sensimus; foedissimi turbines conquierunt.

Post aliquot annos similis nos tempestatis aestus excepit: emerimusque simul ac anno 1602. indicta post litanias quotidianas in singulis domicilijs ab omnibus recitari solitas stata, solemniq; prece Saluae Regina, vel Aue maris stella huius auxilium Virginis suppliciter implorare cepimus.

Deprecatio ad Virginem pro Societate.

Euge Mater sanctissima; sic nos, ut cepisti, complectere, sic tibi penitus deditos, ac semper addictos tuere; è laboribus, studijq; nostris vberes pietatis tuae fructus, cuius semen in B. Ignatio posuisti, sic perpetuo repose, sic collige, sic terram hanc nostram nunquam effœram velis, quam opis tuae perpetuis officijs tanquam imbribus irrigasti; Tui sumus, quod è filio tuo multa bona suscepim⁹, quod mul-

to plura speramus; tuum est, tuum erit.
Auge Mater pijsfima tuum beneficium;
tuere Virgo mater sanctiffima.

XXII.

B. FRANCISCVS XAVERIVS

Societatis Iesu.

29 **B**eatus Franciscus Xaverius, vnus ex
nouem B. Ignatij Loyolæ socijs san-
ctitate, & miraculorum gloria inclytus,
qui primus è Societate Iesu Euangelij lu-
men in remotiorem Indiam, & in Iapo-
niam intulit, beatæ Virgini Dei genitrici
secundum Christum, *teste nostro Horatio*
Tursellino in eius vita, libro 6 cap. 5. maxi-
mè fuit addictus; cuius opem, & viuum,
& moriens in omnibus suis rebus implo-
rare solebat. & vt omittam vota bonis
omnibus renunciandi, salutis animarum
vacandi, & Ierosolymam proficiscendi,
quæ cum alijs primis Societatis nostræ
Patribus, eiusdem consilij socijs Parisijs
anno 1534. in beatæ Virginis templo,
quod *Mons Martyrum* dicitur; nuncupa-
uit ipso die Assumptioni Virginis sacro,
quo eandem promissorum suorum, &
testem, & præsidem haberet; complura,
quæ eius erga Virginem pietatem decla-
rant, testantur.

*P. Horat.
Tursellin.*

*Vota corâ
Virgine
Lutetijs
nuncupat.*

Virginem In tradendis symboli articulis, & de-
nūcupat in calogi præceptis illa ferè ratione vteba-
docenda tur, quemadmodum in quadam Episto-
doctrina la ipse scribit, vt primo præcepto decãta-
Christia- to, primum Christi opem inuocaret, re-
na. citata oratione Dominica; deinde cum
Li. 1. epist. reliquis caneret: *Sancta Maria mater Iesu*
B. Xauerij *Christi impetra nobis à filio tuo, vt primum*
epist. 5. *eius præceptum seruemus sedulo*, inde salu-
 rationem Angelicam adijciebat, eadem-
 que ratio in reliquis nouè præceptis ser-
 uabatur. Institutionis verò, qua docti inã
 Christianam tradebat, clausula erat: *Sal-
 ue Regina*, qua B. Virginis opem, & auxi-
 lium omnes implorabant.

Horatius Cum Meliapore noctu antè aram Vir-
Tursel. lib. ginis supplicaret, & à dæmonibus acriter
2. vita c. 5. verberaretur, Deiparam sui certaminis
Contra de spectatricem implorabat, illis verbis idẽ-
monẽ Vir- tidem repetitis: *Domina opitulare, Do-*
ginis opem *mina mihi non opitulaberis?*
implorat. In dubijs rebus Deum consulebat, ad-
Lib. 2. c. 1. hibita beatissima Virgine deprecatrice,
Energume quod & fecisse scribitur Meliapore, cum
nũ, ac mu anceps animo esset, pergeretne ad Maza-
tum ado- cares, an in Indiam rediret.
lescentem Obsessum à dæmone adolescentẽ, qui
Virginisa linguę vsum amiserat, & periculoso mor-
crocelebra bo laborabat facto Virginis sacro, excuf-
to sanat. so dæmone, integræ sospitati restituit.

In

In Iaponiam ubi per tot præclara faci- In Iaponiã
nora ad Dei gloriam edidit, ipso Assum- die Assum
ptæ Virginis die multis difficultatibus, ptionis
quibus eam navigationem Satanas im- peruenit.
pedire conatus est, Virginis ope supera-
tis, peruenit.

In reditu ex Iaponia cum scapha, in
qua quindecim erant viri, præter duos Sa-
racenos, ab oneraria in qua ipse veheba-
tur, retinaculo rupto vi tempestatis esset
abrepta, & momento penè temporis om-
nium conspectum effugisset, omnium-
que opinione de ea desperatum iam es-
set, fuis à Xauerio precibus ad Deum, &
Deiparam Malacensem, cui tria sacrificia
vovit; post triduum è certissimo naufra-
gio incolumis ad onerarium, Dei Deipa-
ræque beneficio redijt.

In suprema ægritudine moribundus In morte
biduū voces illas subinde iterabat: Iesu fi- Virginem
li David, miserere mei Et, Mater Dei memē inuocabat
to mei; tandem IESVM, & MARIAM sæpè
inclamans, in Sanciano Insula apud Si-
nas, dum in illorum conuersionem, non
sine maximo capitis sui, vel perpetuæ ser-
uitutis discrimine, se totum tradere me-
ditatur, atq; ardentè exoptat die 2. De-
cemb. anno Domini 1552. ætatis suæ 55.
Indicæ verò suæ peregrinationis vndeci-
mo, sanctè obdormiuit in Domino.

B. CON-

X XIII.

B. CONSALVVS SYLVERIA

Martyr Societatis Iesu.

30 **B**eatus Consalvus Sylveria Societatis Iesu sacerdos Martyrij palma illustris, (cuius vitam Nicolaus Godignus eiusdem Societatis eleganti stylo nuper in lucem edidit,) egregia in Deiparam pietate & obseruantia fuit. Is patre Sorrelia Comite, clarissimo genere in Lusitania ortus, adolescens Societatem ingressus, in religiosam perfectionem adipiscendam alta sui despicientia, rerum humanarum contemptu, seuera corporis sui castigatione, proximisque iuxta Societatis institutum omni opera ad Christum adducendis strenue incubuit.

In Indiam ad Christi fidem inter Barbaros diffeminandam traiecit, ibique Provincialis munere summa fide, nec minore exemplo perfunctus, in Monomotapam Africae regionem profectus, Regem Deipara aspectu secundum quietem permotum, quod tract. de Miracul. fusius scriptissimus cum matre & trecetis proceribus baptismo lustravit, ab eodem deinde rege mendacis Minguamis Mahumetani, aliorumque trium mori iussus est, caedem suam

*A Mono-
motapa Re-
ge marty-
rio in sig-
nitus.*

suam cum adhuc in Lusitania esset, diuinitus edoctus, ad eamque iam imminentem amicisque predictam, ardentissimis precibus se comparauit. demum a barbaris stragulatus die 15. Martij anno redemptionis nostrae 1561. in Mosen gessem praeterfluentem proiectus est, cum eodem die quinquaginta fecisset Christianos, quorum singulos Deiparae Rosarijs donauerat. haec ex Maffeo lib. 2. epist. Surio in historia *Maffei.* anno 1540. & ex Godigno.

De eius vero in Deiparam pietate haec ex Godigno accipe. In libro 2. eius vitae, *Godignus.* cap. 2. agens de ipsius in Monomotapam nauigatione: Chiaulo, inquit, feliciter soluit Idibus Ianuarij, anno Christi nati 1560. toto nauigationis tempore pietatis, & religionis operibus sese exercuit. *Summa Consalui Sylueria erga Deiparae pietas.* In beatissimam Virginem Deiparam, quam viae ducem, ac praemonstratricem delegit, eius studium praecipue enituit: meditandis enim illius virtutibus, & ornamentis integram diebus singulis horam a prandio decreuit, quamdiu duraret nauigatio. Primos tredecim dies, coactis ex mandato Nauarchi ad horam certam, atque ad certum nauis locum quotquot in ea sunt militum, & nautarum genere uehebantur, non minore omnium uoluptate, quam fructu, de Magne Matris laudibus

dibus summa animi cōtentione dixit, instituitque eodem Nanarcho assentiente, primum vt vnoquoq; sabbato, deinde vt diebus singulis eiusdem sanctissimæ Virginis Liraniæ solenniter decantarentur.

Nec verò beatissima Virgo pietati defuit suorum; ipso enim Purificationis die nauigantibus monstrauit terram, cuius aspectu plures dies caruerant, sed repentinus casus gaudium turbauit; tãta enim de repente, tamq; insolens, ea anni tempestate exorta procella est, vt integram noctem mari toto errarint, incerti de via. Cumq; vëtorum vi nauem retro agi crederent nauatæ; ecce tibi illucescente die iterum Mozambigi terra, & in ea eminens templum Deiparæ Virginis, cui à propugnaculo cognomen, religiosè dicarum, summa omnium lætitia, & acclamatione cominus monstratur, vt nemini dubium fuerit, quin Virgo sanctissima medijs in vndis nauim retexerit, tutamq; ad portū adduxerit; & singulari beneficio gratam se suorum laudum prædicatori simul, & auditoribus exhibere voluerit.

Obseruatum est, quo primum tempore apparere terram nauicularius clamauit, Consaluum recitandis horarijs precibus intentum, tunc illum Psalm. 104.

Psalm. 104 versiculum dicere: *Expandit nubē in protectionem*

fectionem eorum, & ignem ut luceret eis per noctem, quæ ille omnia præfenti Deiparæ patrociniocommodabat. Vtque igitur ad portum appulsa navis, & facta deſcenſio eſt, Conſalvus ſubito ad illud ipſum Virginis templum, quod apparuerat, nudis pedibus ſe confert, aliquot ibi dies permanet, aſſiduæ intentus orationi, nec ſummis Panthætonis Salæ viri primarij Conſalui propinqui precibus moveri poteſt, eius vt domum diuertat. hæc Godignus; qui & alibi *lib. nimirum 3 c 2* vbi eiuſdem Conſalui affectus in res ſacras recenſet, hæc de eodem habet:

Quanto ſtudio, *inquit*, Deiparam Virginem proſecutus ſit, cum multa alia: tum frequentiffimi de ipſa publicè, & privatim habitii ſermones argumento ſunt. De ſanctiffima enim Virgine, vbi ſe occaſio dabat, libens gaudensque loquebatur. Interno autem animi in illam affectui externus cultus ex æquo reſpondebat. vbi-
cunq; enim aliquam eius imaginem intuebatur, demiffis modeſtè oculis, & magna capitis & totius corporis inflexione, flexis etiam nonnunquam genibus, illam venerabatur. Erat in ambulacro Goani Collegij Virginis effigies, veneratiõis ergo vulgo expoſita: in eius cõſpectu quoties Cõſalvus ſe dabat, nocturno præſer-
tim

tim tempore, quo minus posset obseruari, subsistebat paulisper, & supremam rerum Reginam, ac Dominam agnoscens, venerabundus ante illam procumbebat. Idem sæpè animaduersum, cum in eiusdem Collegij horto precarios globulos deambulando percurret; quoties enim Angelicam salutationem inchoabat, toties ante sacram effigiem genua flectens, pius erga B. Virginem animum ostendebat. hactenus de Consaluo Godignus.

XXIII.

B. STANISLAUS KOSTKA

Societatis Iesu.

31 **B**Eatus Stanislaus Kostka Polonus è Societate Iesu, ad quam Deiparæ voce, (vt dicemus) missus est, incredibili erga eandem amore, atque obseruantia ferebatur, quod ex ijs, quæ ex vita eius à nostro Francisco Sacchino piè, & grauius ter conscripta ad verbum ferè excerptimus, & hic subiicimus, facillè intelligi potest: cum enim esset in Massouia Polonici Regni Prouincia Catholicis parentibus, & ex peruerusta, ac Senatoria profapia nobilibus ortus, Viennam ad Seminarium in disciplinam Patrum Societatis Iesu studiorum causa tredecim circiter an-

*P. Francis
cus Sacchi
nus in eius
vita.*

ter annos natus mittitur, vbi mira eius erga Virginem pietas, atque deuotio eluxit: dum enim Viennæ puer literis operam daret, semper in manibus Rosarium habebat, vel pios libellos: qui precatio- nes, aut laudes Parentis sanctissimæ con- tinerent. In scholasticis quoque exerci- tationibus eius laudes potissimum tra- ctabat.

Qua in scholis er- ga Virgine agebat.

Ægrotanti, cum Angelica manu sin- gulari Dei beneficio, astante sancta Bar- bara virgine, & martyre, quam peculiari affectu colebat, sacrosancta Eucharistia præbita esset; non ita multo post appa- ruit ei beatissima Virgo paruulum filium in sinu gestans, consolans cliētem suum, & recreans: & quo vberiori eum suauita- te perfunderet, puerum Iesum in eius- dem lectulo collocavit. Inde ægro non a- nimi solum mirifica allata consolatio est, sed etiam corporis reddita valetudo, & cumulauit cœli Regina beneficium. in digressu enim nominatim eum admo- nuit, vt in Societatem Iesu ingrederetur: in quam, multis difficultatibus, & labo- ribus superatis, constantia admirabili, Romæ, quo eam ob causam pedes, quā- uis tenellus & delicatus Vienna per Di- lingam se contulit, milliaribus in eo iti- nere mille, & ducentis cōfectis, demum admif-

E manibus Angelorū communi- cat.

B. Virgo cum filio ei apparet.

B. Virgo monet eū, vt in Socie- tatem in- grediatur.

B. Stanif. admissus est. vbi verò cum reliquis noui-
laus B Vir tjs viuere cœpisset erga Virginem beatâ
ginem ma ita studium, pietatemq; auxit, atq; ani-
rem suam mum filij proisus induit, vt suam Matrē
appellabat appellare eam in omni sermone consue-
 uerit, idq; tanto cum sensu, a deoq; sim-
 plici ingenuitate, vt audientibus partem
 suæ suauitatis aspergeret.

Mirificè de
B Virgine
loquitur.

Cum frequentissimè de ea loqueretur
 noua semper, & magnificentissimè quæ-
 dam, quibus eam appellaret, excogitabat
 nomina, & gradus in quibus collocaret,
 altissimos: apparebatq; graue illi esse, qd
 adæquare sui iudicij præstantiam nequi-
 rer verbis, nec celsius quiddam, vbi illam
 reponeret, inueniret.

In obitu
quem sibi
pdixerat,
Deiparam
videt.

Obijt in
peruigil o
Assumptio
ni sanctis
simæ Iesu,
ac Maria
nomina vo
ce iterās.

Ad salutationem Angelicam, sacrum
 Rosarium, precesque alias cum Psalmis
 in laudem Virginis consuetas suauissimè
 afficiebatur: cumque quam liceret cre-
 berimè in ijs exequendis occuparetur,
 obseruabant Patres, id quoque cum præ-
 stare cum quadam venustate oris, & gra-
 tia extraordinaria, planè vt ei à plena gra-
 tiæ Regina, cuius inseruiebat laudibus,
 præter morem indita videretur.

Denique etiam exoptauit die, quo il-
 la assumpta est in cœlum, solui vinculis
 corporis, idque vt optabat, & prædixe-
 rat, est consecutus nocte, quæ præcedit
 Assum-

Assumptionis sacram diem anno 1568.
Romæ in Domo Probationis sancti An-
dræa mense ab Societatis ingressu deci-
mo, Matrem, ac Dominam suam secutus
est ætatis suæ anno 19. tam leui prægresso
morbo, vt omnino Medicorum consilio
præternaturam eo tempore, tamque leui
ex causa mors illi contigerit.

Suprema nocte, qua decessit, sacra
Crucifixi Imaginis plagas summo cum
sensu exosculatus simili affectu oblatam,
qua valens vtebatur, Virginis Imaginem
complexus, atque osculatus est, & altera
manu Rosarium cum piacularibus gra-
nis, altera sacrum cereum sustinens inter
sanctissima I E S V, & M A R I A E ingemi-
nata nomina, animam Deo reddidit.

Apparuisse quoque moribundo bea-
tam Virginem aliqui prodidere : cuius
sanctitatem pluribus eius intercessione
editis miraculis, quæ alijs referenda re-
linquimus, contestatam Deus voluit.

B. ALOYSIVS GONSAGA

Societatis Iesu.

32 **B**eatus Aloysius Gonsaga è Societa-
te Iesu, Marchionis Castilionis Prin-
cipis Imperij fili⁹ primogenitus, idemq;
futu-

*Ex vita i-
psius à P.
Virgilio
Ceparo
par. 1. c. 2.
Virginis
beneficio
nascitur.*

futurus hæres, sicuti peculiari B. Virginis ope in lucem est editus: ita quo ad vixit, eandem Virginem peculiari animi affectu coluit, eiusque virtutes conatus est imitari: etenim cum eius mater partus difficultate ita laboraret, vt omnibus medicamentorum præsidijs frustra adhibitis, ipsa cum foetu in vtero ex medicorum sententia morti esset proxima, Marchione eius viro assensum præbente, se Lauretanam Virginis domum, vnà cum puero, si superuueret, inuisuram vouit. Voto emisso B. Aloysium enixa est, quæ tamen paulo post moriturum Medici pronunciabunt. Sed Virginis sanctissimæ ope, & mater periculo, & filius morti substractus est.

Miro deuotionis affectu de Virgine loquitur.

Cum adhuc esset puerulus tantum in Virginem pietatis, & deuotionis affectum concepit, vt cum de ea loqueretur seu cogitaret: imò vel eius nomen audiret, spiritali quodam deuotionis sensu totus commoueri, & colliquescere videretur.

Par. 1. c. 2.

Et cap. 6.

Par. 1. c. 2.

Virginita.

te Deo in

hon. Virg.

vouet.

Vix decem annos natus Florentiæ, vt Deiparam aliqua in re ei gratissima imitaretur, perpetuæ virginitatis votum Deo in honorem eiusdem Deiparæ, coram celebri Imagine Virginis Annunciatæ, quæ summa omnium pietate, in ea vrbe colitur, nuncupauit.

Quini-

Quinimò Virginis præsidio, nõ solum *Non sentie*
 virginitatem perpetuò integram, & illi- *carnis sti-*
 batam seruauit, verum etiam nullis car- *mulos.*
 nis stimulis vnquam commotus, nullis *1 part. c. 6.*
 turpium rerum imaginibus est perturba-
 tus: quemadmodum testati sunt ij, qui e-
 ius confessiones audierunt.

Singulis etiã diebus sabbati in hono-
 rem Virginis ieiunabat.

Mediolani, dum esset adhuc in sæculo, *Par 1. c. 10.*
 crebrò pietatis loca, præsertim verò tem- *Dum Dei-*
 plum Virginis ad S. Celsum eo tempore *para se cõ-*
 miraculis plurimis illustre, adire sole- *mendat,*
 bat. *ad Socie-*

Madridij in Hispania cùm decimum- *tatem Iesu*
 quintum ætatis annũ ageret, Dei volun- *euocatur.*
 tatem circa vitæ suæ statum certius cog-
 noscere cupiens, ad eam rem statuit die
 aliquo Virgini sacro per eandem Virgine
 id à Deo magna cum animi contentione
 quærere. instabat dies Assumptionis Vir-
 ginis sacer anni 1583. quare multis preci-
 bus adhibitis, magna cum præparatione
 ad sanctissimã Eucharistiam eo die per-
 cipiendam se comparauit, qua sumpta,
 se totum in preces dedit; enixè rogat
 Deum optimum, vt per suę genitricis in-
 tercessionem ipsi significare dignetur,
 quamnam vitæ rationem inire debeat,
 quo gratum suæ maiestati obsequium

G

præ-

præstet. at ecce quasi clara, ac manifesta vox ab eo auditur, qua ut in Societatem Iesu ingrederetur, ei dictum est: hac re lectus effectus post multas absorptas difficultates, quibus eius ardens desiderium est dilatum, tandem fit voti compos. Romæ die 25. Nouembris 1585.

In Domo eius Madridij Domus Probationis erigitur.

Illud quoque hic obiter indicandum, in dome illa, quam B. Aloysius Madridij incoluit, post aliquot annos à pijsissima, atque illustrissima scæmina Anna Felice de Gusman, Marchionissa Cantarassensi Domum Probationis Societatis nostræ institutam fuisse, cubiculumq; illud, in quo idem degebat in eius memoriam venerationi haberi.

Deipara imitanda studium.

Quo autem studio B. Aloysius Deiparam imitari niteretur, ex quibusdam præceptis calamo exaratis, quæ ad humilitatem comparandam sibi ipse constituerat, licet colligere: in quibus inter alia scriptum inuenitur ad humilitatē acquirendam plurimum habere momenti beatissimæ Virginis patrocinium, ad quam propterea peculiariter confugiendum dicebat: quippè quæ sicut præ omnibus puris creaturis in hac virtute enituit, ita præcipuè eos promouere studet, qui huius virtutis magno flagrant desiderio, eaque de causa ad eius opem patrociniumque confu-

Humilitas B. Virgin.

confugiunt. hæc ex eius scripto.

Denum consumptus in breui exple-
vit tempora multa, pluribus enim meri-
tis, atque virtutibus ornatus Romæ die
21. Junij 1591. ætatis 24. excessit è vita: quæ
multis miraculis Deus clarum reddere est
dignatus. hæc omnia in vita eiusdem re-
ligiosè, ac diligenter à nostro Virgilio Ce-
pano edita plenius habentur.

XXV.

S. CAROLVS BORROMÆVS

Cardinalis Archiepiscopus Me-
diolanensis.

33 S. Sanctus Carolus Borromæus S. R.
E. Cardinalis tituli S. Praxedis Ar-
chiepiscopus Mediolanensis, Pij Quarti
Summi Pontificis ex sorore nepos, nobi-
lissimo genere natus, nostra ætate quasi
lucidissimum sidus toti præfulsit Ecce-
siæ: enimverò Prælatorum omnium fuit
exemplar absolutissimum, Cardinalitiæ
dignitatis decus præclarissimum, instau-
rator vigilantissimus Ecclesiasticæ disci-
pline, iurium Ecclesiæ propugnator acerr-
mus, pastoralis cura in primis insignis, ze-
lator in diuino cultu promouendo fer-
uentissimus, cuius causa nec sumptibus,
nec laboribus vllis vnquam parcebat,

S. Caroli
Borromæi
virtutes
describun-
tur.

in difficultatibus exantlandis constans, ac strenuus, in periculis pro Dei gloria subeundis impavidus, atque invictus, animæ suæ propter Christum, & gregem suæ fidei commissum plane prodigus, in Episcopalibus functionibus assidue administrandis indefessus, vitæ sanctitate, atque innocentia eximius, orationis assiduitate præstans, sui corporis afflictatione admirabili, incredibili penè ciborū abstinentia, eximia in pauperes beneficentia, miraculorum gloria maximè illustris, omni denique virtutum genere cumulatissimus.

Is anno nostræ salutis 1584. die 4. Novembris migravit in cœlum, postmodū anno 1609. miraculis toto terrarum orbe clarus, à Paulo V. Pontif. Max. in sanctorum numerum, omnium ordinum consensione, ac gratulatione ascriptus est: & sanè populorum ad eius clientelam, fidè que confugientium pietas atq; studium, Romæ, Mediolani, Neapoli, alijs Europæ locis tanto fertur, ut nō nisi peculiari Dei providentia, quæ sanctos suos in laboribus honestare consuevit, tribui possit. Et hæc quidem omnia, atque his plura, quæ ne longius digrediamur, consultò præterimus, ex eius vita à multis diligenter cōscripta abundè cognoscere licet.

Is igitur talis, ac tantæ sanctimoniam
 vir, ne quid ad virtutum, quibus maximè
 claruit cumulum deesset, Virgini Deipa-
 ræ impensè additus esse voluit; cuius rei
 argumento cum multa esse possint, nos
 ijs contenti erimus, quæ in vi-
 ra sancti Caroli Italico conscripta idio-
 mate à Ioâne Petro Giustano nobili Me-
 diolanensi ex religiosissima cōgregatio-
 ne Oblatorum S. Ambrosij ab eodem san-
 cto Carolo instituta piè, ac luculenter
 mandata sunt literis, quæ nos ad verbum
 ferè Latinè reddita in hoc nostrum opus
 coniecimus. Hic igitur auctor cum de
 virtute religionis, quæ in sancto Carolo
 potissimum enituit, plura commemoraf-
 set, hæc de eius in Deiparam pietate lib.
 8. cap. 2. subiecit.

Fuit B. Carolus sanctissimæ Deiparæ
 studiosissimus, eam sibi peculiarè patro-
 nam adoptauerat, eiusque perfugio in
 cunctis suis angustijs magna animi fidu-
 cia utebatur. Virginis etiam officium re-
 cognouit, & in optimam formam resti-
 tuit, illudque flexis quotidie genibus re-
 citavit, addita etiam corona quam ne in
 ipso quidem itinere omittebat. si verò
 longius fuisset iter, quod iniuerat; con-
 sueverat, dum eam recitaret, Rosarij my-
 steria animo meditari. Omnibus Deipa-
 ræ

Eximia S.
 Caroli er-
 ga Deipa-
 ræ pietas.

ræ peruigilijs pane, & aqua victitabat; & quoties salutationis Angelicæ signum daretur, confestim vbicunque locorum, etiam si lutulenta esset via, genua flectebat, eamque recitabat: de equo etiam, si in equo offenderetur, continuo desiliabat, quo flexis genibus Virginem salutaret. pari pietatis officio si quem per triuia sacerdotem, qui sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ægroti domum deferret, offenderet, cœptum deserebat iter, et Christum Dominum, donec ad templū rediret, prosequeretur: neque inde prius abscedebat, quam is in sacram capsulam ritè recondideretur.

In sua quoque Metropolitana Ecclesia (quod eius erat in Deiparam studium ac pietas) certam erexit aram ad titulum Rosarij, cuius sodalitatem illic instituit, impetravitque à summo Pontifice indulgentias omnes, ac priuilegia, quæ eidem Rosarij sodaliti in Romano B. Virginis supra Mineruam templo iam pridem concessa fuerant. singulis mensibus primo quoque Dominico die haberi voluit, adhibita Virginis Imagine, supplicatione, quæ quidem ad hanc vsq; diem consuetudo perdurat: ei aræ largitus ipse est pictam tabulam, (vbi Florentiæ Annunciatæ effigies ad viuam expressa) sibi multo antè

antè donatã à magno Etruria Duce Frã-
ciſco Medicæo.

Inſuper curauit, vt in omnibus colle-
giatis, ac parochialibus Eccleſijs, coactò
ad æris campani pulſum clero, ac populo
præcineretur Antiphona Virginis, quæ
eo tempore occurreret, vt ad Mariæ no-
men & inter celebrandum Sacerdos, &
inter miniſtrandum Clericus caput incli-
narent, quo & Virgini honor, & populo
exemplum eiſdem rei faciendæ exhibe-
retur, vt denique ſupra Eccleſiarum pa-
rochialium fores Virginis effigies peni-
cillo exprimeretur.

Populum hortabatur, vt præcipuis
Deiparæ ſolemnitatibus cœleſti ſe pane
reficeret. inſtituit, vt omnes etiam mili-
tes Virginis Imaginem ſecum ipſi conti-
nenter haberent, cuiusque officium quo-
tidie recitarent. omnia denique quæ ipſe
condiderat collegia, ſodalitates, confrat-
ernitates, & loca pia ſub Virginis patro-
cinio, præſidioq; conſtituebat, eamque
ipſis in Aduocatam tribuebat, præcipie-
batq; vt ſinguli ſodales, ac fratres ad ſtu-
dium erga Deiparam declarandum, eius
officium, ac Roſarium recitarent.

Idem auctor infra, cùm de eiſdem
ſancti Caroli pietate in peregrinationi-
bus ſuſcipiendis ſcriberet, ſubiecit, eũ i-
n

nera longa illa quidem, ac maximè difficilia suscepisse, vt beatæ Virgini dicatur Templa suis pedibus inuiseret. hæc ex vita sancti Caroli excerpsumus.

XXVI.

BEATVS PHILIPPVS NERIVS

Fundator Congregationis

Oratorij.

De B. Phi. 34] Nter recentiores quoque præcipuè
 lippo Ne- cammemorandus est beatus Philip-
 rio ex vita pus Nerius Florentinus, qui plenus die-
 eius ab An rum 26. Maij anno Domini 1595. ætatis
 tonio Gal- suæ 80. Romæ diem clausit extremum,
 latio con- vir multi nominis, & virtutis, & cū pau-
 scripta. cis conferendus, clarissimæque Congre-
 L b 2. vi- gationis Romæ, quæ Oratorij dicitur, &
 12 B. Phi- sapientissimus Fundator, & prudentissi-
 lipp; i Itali- mus Rector est habitus, ad cuius exem-
 cè cap. 24. plum alibi quoque tum eius alumni, tum
 etiam alij magno cum fructu eam insti-
 tuerunt, præsertim Neapoli; vbi, vt obi-
 ter hoc attingam, magno animarum e-
 molumento, præclaro à fundamentis
 Dei Genitrici, & omnibus sanctis tem-
 plo excitato, insigne domicilium com-
 pluribus illud vitæ institutum comple-
 etentibus posuerunt; fundatore in pri-
 mis Francisco Maria Tarugio è Monte
 Po-

Francis us
 Maria Ta
 rugius Car
 dinalis.

Politiano B. Philippi alumno vite sancti-
 monia, & familiaribus in Templo ad po-
 pulum sermonibus insigni, qui postea
 Clem. VIII. obedientia coactus Archi-
 episcopatum Auenionensem suscepit:
 mox inter S. R. E. Card. allectus, non ita
 pridem sanctè, vt vixerat, Romæ obiit in
 domo Patrum Oratorij, quibuscū senio-
 iam confectus degebat.

Sed vt ad B. Philippum reuertamur, is,
 quærat in Deum, ac proximum egregia
 pietate, diuinæ gloriæ propagandæ, atq;
 hominum saluti procurandæ fuit appri-
 me deditus; & quod præcipuè rem no-
 stram attingit, religione ac pietate erga
 Dei beatissimam matrem eximia. Hic i-
 ggitur vir tantus, ac talis, cum vti fit Con-
 gregationi Oratorij tutelæ præsidium, &
 notæ familiaris præcipuum aliquod infi-
 gne quæreretur; huius sanctissimæ Virgi-
 nis nomen, & Imaginem radijs vnde qua-
 si que coruscantem, filiumq; in sinu fons-
 cæ inscripsit: eandemq; postea Imaginē
 in sigillo, quo in obsignandis literis Pa-
 tris Oratorij vteretur, vsurpandam cen-
 suit: vt ordo ille verè clarissimus, eius no-
 mine, ac patrocinio gloriaretur, in cuius
 materna pietate fundatus innititur.

Qua in re illud memoria dignum ac-
 cidit, quod eiusdem Deiparæ Imago ra-
 dijs

dijs similiter circumfusa supra ianuam tē-
pli B. Mariæ in Vallicella, vulgo dictæ,
non sine illorum Patrum admiratione,
postea ab eis est reperta. quod planè Dei
prouidentia, & Virginis fauore factum
existimatur. Huiusmodi enim Imago à
B. Philippo pro insigni Oratorij delecta,
eademque supra Templi illius fores an-
tea collecta Congregationem ipsam, que
eò migratura, sedesque ibi postea fixura
erat, præsignificasse visa est. quod rei euē-
tus declarauit, cum ad templū illud haud
multo post B. Philippus cum suis com-
migravit, vbi nunc nobilissimo templo
extructo Patres illi magno cum Virbis
fructu, & approbatione, familiaribus ad
populum sermonibus ex eiusdem B. Phi-
lippi instituto habendis, & Sacramento-
rum administratione in proximorum Sa-
lute procuranda, grauitè, ac strenuè se
exercent: in quo etiam Templo illud in
Deiparæ honorem peculiare est, quod o-
mnia etiam eiusdem templi sacella ipsi
Deiparæ dicata cernuntur: si vnum exci-
pias pretiosissimis lapidibus magnificen-
tissimè exornatū, in quo B. Philippi cor-
pus decenter asseruatur.

Et verò B. Philippi egregium in Virgi-
nem studium ac deuotionē, beneficia sin-
gulari benignitate à Deipara, vel p De-
param

param in ipsum collata, abundè testan- *Antonius*
 tur, vt videre est in eius vita ab Antonio *Gallonius*
 Gallonio eiusdem Oratorij Sacerdote, *in vita B.*
 viro pietate, ac eruditione insigni, Lati- *Philippi*
 no primum, deinde auctius Italico ser- *Nerei.*
 mone luculenter conscripta; vnde non-
 nulla, quæ hic referimus, iisdem ferè ver-
 bis transtulimus: Itaque vir Beatus non
 ipse solùm erga Virginem studio fereba-
 tur singulari, sed ad hoc suos etiam assi-
 duè hortabatur.

In Deiparæ honorem precatiunculas
 aliquas iaculatorias ad opem eius implo-
 randam recitari iubebat, cuiusmodi est
 illa, quam ipse frequenter vsurpabat: *Vir. In cap. vbi*
go Maria Dei genitrix Iesum ora pro me. & de virtute
illa! Virgo & Mater da mihi, vt semper tui orationis
sem memor: & alias ad varios animi affe- eius.
 ctus pios excitandos; quarum exempla
 ad calcem vitæ eiusdem Italico sermone
 editæ habentur; ex quibus corollas ali-
 quas crebrò in Deiparæ honorem à suis
 recitari volebat in hunc modum, vt ad
 numerũ globulorum coronæ B. Virginis
 loco orationis Dominicæ, & Salutatio-
 nis Angelicæ, quæ recitari solent, aliqua
 ex his precatiunculis identidem repeten-
 da substitueretur.

In suo cubiculo (quod post eius obi-
 tum in oratorium, vbi sacra fiunt, meritò
 est

B. Virgo in est conuersum) à Domino, & à *B. Virgi-*
suo cubicu ne sapius meruit visitari: sed peculiariter
lo ei se. è anno 1594. cum desperata à Medicis eius
apparet. salute penè moribundus, Beatissimam

Admiran
da Virgi
nis appa
ritio.

B. Philip-
pus Nerius
diuinitus
sublimis è
terra at-
tollitur.

Virginem ad se in lectulo iacentem ve-
 nire conspexit: mox integram sanitatem
 recepit. ipse verò toto corpore nullo ful-
 tus adminiculo ad vnus circiter cubiti
 altitudinem sublimis mirandum in mo-
 dum attollebatur, & Virgini clara voce
 vberrimis intermixta lachrymis, dice-
 bat, audientibus, qui aderant, ipsum que
 ita à cubili sublatum videntibus (inter
 quos aderat Antonius Gallonius, qui hæc
 literis mandauit.) *O charissima mihi Vir-*
go, tu ad me venisti, ut me his doloribus li-
berares? & quis ego sum, qui tua presentia
sem dignus? & similia verba humilitatis,
 & familiaritatis plenissima.

Aliàs anno 1576. cum tignum, cui te-
 ctum ediculæ superponebatur, in qua sa-
 cra à Patribus Oratorij fiebant, altera ex
 parte totum extra murum, fulciete ne-
 mine, staret: vidit noctu Deiparam suis
 illud manibus sustentantem. ex quo præ-
 sentissimam eius opem in tanto discrimi-
 ne intellexit: statim que à fabris tectum
 illud, ne spontè corruens aliquem oppri-
 meret, demoliendum curauit.

Cum aliquid à Deo enixius consequi
 vellet,

vellet, Virginem deprecatricem adhibebat, quo in genere anno 1572. cum Cæsar Baronius eiusdem Oratorij Sacerdos, vir non minus vitæ sanctimonia, quam eruditione clarissimus, qui postea in S. R. E. Cardinalium numerū est cooptatus, periculosa febricitate laboraret, ut de eo iam conelamatum esset: B. Philippus ad orandum pro eius valitudine se dat, cuius orationis series ipsi Baronio, qui eo tempore somno correptus erat, obiecta est. videbatur sibi videre eundem B. Philippum prope Christum stantem, ad Christi dexteram sanctissimam Virginem cadenti amictu, & beatum Virum obnixè Dominum rogantem in hæc verba: *Cæsarem pristina restitue valetudini.* id quod magna fiducia varijs identidem reperebat, nec tamen quicquā impetrabat: quare ad sanctissimam Virginem conuersus, cum ea suppliciter agebat, ut quod ex se consequi non poterat, per eam omnino assequeretur. cumque Virgo impensè oraret filium, tandē exoravit. Somno deinde æger expergefactus, breui omni pernitūs morbo liberatur.

Per Virginem sanitatem Baronio obtinet.

Ad pietatem Virginis hortatur.

Anno 1576. cuidam assiduis capitis doloribus, & febribus vehementer afflicto, Dolore camanibus suis capiti impositis, in has prorupit voces: *Peccata fuge: sanctissimam*

*Lib. 2 c. 39
Dolore camanibus suis capiti impositis, in has prorupit voces: sanctissimam sanat.*

Dei

Dei matrem magno pietatis affectu venerare: & confestim melius habere cepit, breuiq; incolumitati est redditus.

Lib. 3. c. 33
Per Virg-
nem impe-
trat de fun-
cti vitam,
& cuidam
agrote sa-
nitatem.

Post eius obitum rogatus à nonnullis ut à Virgine sanctissima aliquid exoreret, illico fructum precum eius sunt experti. Cùm enim quædam mulier anno 1595. Octobri mense fetum mortuum effudisset, obstetrix multis remedijs frustra adhibitis, sanctissimæ Virgini pro puero votum fecit: sed cùm non exaudiretur, orauit B. Philippum, ut beatissimam Virginem ipse rogaret, ut puerum à mortuis excitaret: quo sacro baptismo ablui posset: & aliquot beati viri capillis admotis, extemplo mortuus infans rediit ad vitam. mox salutari Baptismatis vnda abluatur.

Lib. 3. c. 38.
Additis ijs
qua in vi-
ta Latino
sermone e-
dita ha-
bentur.

Cuidam puellæ grauissimè ægrotanti Deipara cum B. Philippo, ad quem puella cum parentibus cõfugerant, per quietem visa ei dixit se beati Philippi intercessione morbum depulsum, atque ita breui conualuit.

SECVLARES.

XXVII.

CONSTANTINVS IMP. ET
civitas Constantinopolitana.

35 HANC porro erga Virginem pietatem non tantum viri Ecclesiastici coluerunt, verum etiam *seculares* Principes preclara eius rei exempla posteris reliquerunt, quorum nonnulla, omissis plurimis, huic capiti inserenda duxi.

Constantinus Magnus Imperator lo, *Constan-*
 ge clarissimus, cum Constantinopolita- *tinopolis à*
 nam urbem Bizantij fundasset, Episco- *sui funda-*
 pos, qui ad Nicenam Synodum conue- *tione Dei-*
 nerant, euocavit vt suis precibus noua e- *para dica-*
 dificia confirmarent, quemadmodum te- *ta.*
 statur Zonaras lib. 3. *Annal. & Nicepho-*
 rus lib. 8. *Eccl. hist. cap. 26. Igitur, inquit Niceph.*
Nicephorus, en: ania, & consecrationis fe-
stum diem celebrant: incruento sacrificio o-
perantur: precibus, voti q; urbem abunde
prosequuntur, & firman: eandemq; Dei ge-
nitricei dedicant, nouam Romam, imperan-
temq; Constantinopolim, cognominantes,
Alexandro tum Bizantij Ecclesiam regen-
te. hzc ille.

Idem porro Constantinus, teste Gre-
 gorio

Gregorius gorio Turonensi in libro de gloria mar-
Turonen. tyrum, c. 9. Deiparae Basilicam admirabili
Tres pueri opere erexit, in qua cum columnæ præ
ingentes magnitudine (habebant enim sexdecim
columnas pedum circuitum) leuari nõ possent: bea-
B. Virginis tissima Virgo per visum ostendit artifici
ope attol- quasnam machinas adhiberet, quomodo
lunt. trocleas suspenderet atque funes, iussitq;
 vt tres pueros è scholis ad tantum opus
 adhiberet: quæ omnia cum ille euigi-
 lans perfecisset, tres illi pueri columnas,
 quas multitudo virorum fortium moue-
 re nequiuerat, summa velocitate suble-
 uarunt.

Constanti Quantum autem opis à Deipara Vrbs
nopolita Constantinopolitana Virgini, vt dixi, di-
na ciuitas cata, eiusque nomine Ciuitas Virginis
à Virgine appellata, consecuta est, facile declarant
defensa. Græcorum historiae, & Annales apud
 Theophanem, qui cum aliquid magnũ
 à Deo consecutum populum Constanti-
 nopolitanum tradit, id Deiparae precibus
 consecutum, affirmat.

Inter alia verò ciues Constantinopo-
 litani à Saracenis, alijsque Barbaris sæpè
 obsessi, vel oppugnati, cū complura, eaq;
 celeberrima in vrbe illa essent Deiparae
 templa, eiusque cultus apud ipsos in pri-
 mis vigeret, ad Deiparam confugientes,
 eamque enixius inuocantes, nõ sine ma-
 gna

gna Barbarorum clade sunt liberati.
 Quod peculiariter cōsecuti sunt, cum
 ingenti exercitu obsiderentur ab Auari-
 bus Thracibus, qui Hunni dicuntur, an-
 no nostræ salutis 625. dum Heraclius
 Imperator in bello Persico occupatus ab
 ea Vrbe abesset, & iterum à Saracenis an-
 no 672. sub Constantino Pogonato: &
 ab iisdem anno 717. sub Leonis Isaurici
 initium, cum nondum bellum contra sa-
 cras Imagines aperte suscepisset. quæ om-
 nia fusius cap. 20. descripsimus.

Et quemadmodum ciuitas illa quam-
 diu Romani Pontificis Christi Vicarij,
 omniumque Christianorum Patris au-
 ctoritatem venerata est, Barbaris, atque
 Infidelibus inexpugnabilis extitit, Dei
 Genitricis præsidio, de qua meritò dici-
 tur *Cant. 8. Ego murus, & opera mea Tur* *Cant. 8.*
ris: ita vbi à communionē sanctæ Sedis Constanti
 Apostolicę pertinaci animo se subduxit, *nopolitano*
 Deiparę patrocinio indignam se reddi- *rum schis-*
 dit, de eaque illud Thren. 2. dici potest: *ma panti-*
Luxit antemurale, & murus pariter dissipatur.
tus est: nam anno 1452. feria secunda pen- Thren. 2.
 tecostes infra octauã celebritatis aduen-
 tus Spiritus S. cuius processionem à Filio
 plerique eorum impiè negant, à Maho-
 meto Turcarum tyranno est capta, & in
 durissimam Turcarum tyrannidem iusto
 Dei

Dei iudicio sunt traditi. vel vt sic aperiāt oculos, & rectè de sancti Spiritus processione, cuius vltionem sunt experti, sentiant; & ad vnitatem S. Romanæ Ecclesiæ omnium Ecclesiarum matris, ac magistræ reuertantur: sicque Deiparæ protectionem, ac præsidium iterum experiri mereantur.

X X V I I I.

NARSES DVX EXERCITVS.

*Narses Iu
stiniani
Imp. dux.*

NARSES Iustiniani Imperatoris dux militum inclytus, qui Gothos ferocissimos diuturnis victorijs insolètes penitus profligauit: Italiamque à periculo Arianismi, cui illi erant vehementer addicti, & ab eorum tyrannide in libertatem asseruit anno Domini 553. Deiparæ Virginis adeo studiosus fuit, vt eius intercessione, ac peculiari directione in prælijs instructus, ingentes de hostibus retulerit victorias, quod fusius cap. 20. exposuimus. vbi etiam ab infamia euocatorum in Italiam Longobardorum probamus eum fuisse immunem.

XXIX.

LYDOVICVS PIVS IMP.

36 **L**udovicus Pius Caroli Magni filius *Ludovici*
 in Virginitatis honorem con- *Pij in Dei-*
 struxit, cui ita addictus fuit, vt ne vena- *param re-*
 rum quidem proficisceretur, nisi sacram *ligio.*
 Deiparæ Imaginem secum ferret, vt co-
 ram illa in media solitudine suas funde-
 ret preces, auctore Crantzio in Metrop. *Crantz.*
 lib. I. cap. 10.

XXX.

SANCTVS HENRICVS IM-
 perator.

Sanctus Henricus Imperator, cuius *S. Henri-*
 memoria in Roman. Martyrol. die 14. *cus Imper.*
 Iunij recolitur cum S. Chunigundæ con- *S. Chune-*
 iuge, de qua in eodem Martyrolog. die 3. *gunda Im-*
 Martij, perpetuam virginitatem singula- *peratrix.*
 ri Deiparæ ope illibatam seruauit. obiit *Martyrol.*
 autem anno Domini 1024. Is in eadem *Roman.*
 Deipara colenda adeo fuit studiosus, vt
 teste Ioanne Nauclero generatione 34. *Naucler.*
 ingrediens in Urbem, primam noctem in
 Basilica Sæctę Mariæ Maioris semper ex-
 cubare soleret. semel autem visione qua-
 dam

*Visio Hen-
rici Imper.*

dam admirabili dignatus est, quam ver-
bis Naucleri referam, quod ex ea S. Hen-
rici religio ac pietas in Virginem sanctis-
simam, eiusdemque Virginis in eum be-
nignitas perspicue appareat.

Fertur, inquit, de Henrico hoc, quod
semper primam noctem ingrediens Vr-
bem, solitus fuerit in Ecclesia S. Mariæ
Maioris manere. contigit autem semel,
quod dum solitarius oraret. visus sit sibi
Christus pontificalibus indutus proce-
dere, Missamque celebraturus: quem se-
quebatur S. Laurentius, & loco subdiacono
Vincentius: post hos Virgo Dei Geni-
trix cum multitudine virginum, & An-
gelorum: dehiñq; Ioannes Baptista cum
Patriarchis, & Prophetis: post hos Pe-
trus, & Ioannes cum cæteris Apostolis,
& Euangelistis: S. Stephanus cum Marty-
ribus, S. Martinus cū Confessoribus, An-
geli autem inceperunt Introitum: *Susce-
pimus Deus misericordiam tuam*, & dum
cantaretur: *Dextera tua plena est iustitia*,
omnes Christum, & B. Virginem imitā-
tes, extenderunt digitos in Henricum:
post Euangelium indicibili iubilo Ange-
lus librum deoscularum à Christo, præ-
sentavit B. Mariæ, & post eam omnibus
per ordinem deosculandum: demum in-
nuit B. Virgo Angelo, vt porrigeret librū
etiam.

etiam Henrico ad osculandum, dicens: *Præbe ei pacis osculum, cuius mihi uirginitas placet: & cum præ nimio gaudio raptus, nesciret ad plenum intendere: Angelus ipsum in neruo tangens, dicit: Hoc tibi e* *Eiusdem*
rit signum dilectionis Dei propter tuam ca- *virginita-*
stetatem, & iustitiam, & exinde usque ad tē Deipara
mortem claudicabat: ex quo euentu vo- *gratissimā*
catus est Henricus Claudus. Hactenus esse sibi in-
dicauit.
 Nauclerus.

Idem S. Henricus plurima erexit templa, de quibus, ac de eius castimonia Gottifredus Viterbiensis in suo Chronico sic *Gottifred.*
 cecinit:

Coniuge virginea Virgo permansit, & ille

Catholicas dedit Ecclesias numero quasi mille.

Inter alia porro templa Spiræ primarium templum in Deiparę honorem regia magnificentia construere cœpit, quod postea Conradus II. perfecit. ex quibus omnibus non tantum eius in Virginem studium, verum etiam quantum illud *Conradus II. Imper.*

Virgini acceptum fuerit facile cognosci potest.

XXXI.

SANCTVS STEPHANVS REX

Hungaria.

S. Stepha-
nus Rex
Hungaria
Virgini
Regnum
suum ob-
tulit.

S. Gerar-
dus mart.

Canisius.

Stephanus Rex Hungariæ se ipsum, Regnumque suum per votum, & oblationem in Deiparæ tutelam assiduis precibus obtulit: Ecclesiam in honorẽ Virginis in Alba regia Vrbe magnificentissimam extruxit, & regia munificentia exornauit. Assumptionis festum Hungaris celeberrimum esse, & diem Dominæ ab ijsdem appellari voluit, quos Virgini deuotissimos ex institutione S. Stephani, & S. Gerardi martyris Episcopi Canadiensis testatur Hungarorum capitis submissa inclinatio ad nomẽ Virginis, vt supra diximus in S. Gerardo, & alia quæ refert Canisius lib. 5. de B. Virgine, cap. 28.

XXXII.

IOANNES COMNENVS IMP.

Constantinopolitanus.

Ioan. Com-
nenus Imp.
Constãti-
nopolitanus

IOANNES Comnenus Imperator Constantinopolitanus post insignes victorias, quas de Schytis, alijsque hostibus Virginis ope, quemadmodum tract. de Mirac.

Mirac. vberius diximus, reportavit, Deo *Virgini*
 ac Deiparæ vota persoluit, instituto fe- *triumphū*
 sto, quod *Pazzinacorum* vocant, in rei *de accepta*
 gesta monumētum, & grati animi testi- *victoria*
 monium. quas victorias Deiparæ, vt vni- *exhibet.*
 cæ victrici acceptas referens, eidem reli-
 giosum anno Domini 1123. parauit triū-
 phum: qui à Niceta Choniare describi- *Nicetas*
 tur: *Currus gemmis pretiosissimis ornatus à Choniates*
quatuor equis candidissimis trahebatur, ha-
benas viris potentissimis moderandas, & co-
gnatis suis currum curandum dedit. In cur-
ru Dei genitricis imaginem collocavit, ipse
crucem manugestans, pedes antecessit, & S.
Sophia Templum ingressus, atq; in conspectu
omnis populi ob successus gratijs Deo actis in
palatium abiit. hæc Nicetas.

Idem ante eum fecerat Ioannes cog- *Ioannes*
 nomento Zimesces Imperator Constan- *Zimesces*
 tinopolitanus anno Domini 971. propter *Imper.*
 ingentem victoriam de Barbaris Deipa-
 ræ præsidio partam, de qua in tract. de
 Mirac.

XXXIII.

HENRICVS INFANS PORTV-
 gallie, & Indica navigatio.

38 HENRICVS Ioannis Lusitaniz
 Regis eo nomine. primi filius non
 solum

solùm bellica virtute: verùm etiam vitæ
sanctimonia illustris: & in Deum, cœli-
tesq; oēs, ac beatissimā p̄cipuè Dei geni-
tricem obseruantia fuit singulari: ac teste

P. Massæus nostro Massæo libro I. hist. Indic. in sum-
ma corporis firmitate, summaque licen-
tia illibatum virginittatis florem ad extre-
mum vsque spiritum retinuisse creditur.
quod de eo constanter affirmat etiam
Hierony. Oforius. Hieronymus Oforius lib. I. de rebus ge-
stis Emmanuelis. is noua Orientis ma-
ria, & ignotas, ac longinquas terras ex-
plorandi cupiditate, & cœlesti etiam mo-
nito sibi per quietem factò incitatus an-
no à Christi natiuitate 1410. aliquot in-
structis & adornatis nauibus aggredi cœ-
pit, cœli Reginam precatus, vti volens ac
propitia cœptis adesset.

Itaque eius iussu Nauarchi in singulos
annos ad remotiora Africæ littora nauig-
antes, oras illas, atque regiones antea ig-
notas legentes vsque ad Leænâ prom-
ontorium singulari Dei beneficio per-
uenerunt ad annum vsq; 1460. quo Hé-
ricus varias in nationes via Euangelio
munito, templisq; aliquot ijs in locis ex-
structis, & præsertim illo, quod Deiparæ
dicauit, quatuor passuū millib⁹ Olissipo-
ne ad fauces portus, vnde naues in Ori-
tem soluunt, diem clausit extremū. eius
animi

animi magnitudinē Luſitanię reges imi-
tati nouas terras exquirēdi, & Chriſtianię
fidei ppagandę ſtudio vltcrius pgreſſi,
tandē ſub Emmanuele rege anno 1496.
in Indiã. & Calecutum vſq; peruenerūt.

Quantum porro præſidij in hac indi-
ca expeditione Luſitani in Deipara, quã
huius nauigationis patronam agnoſcūt,
ſibi ponendum exiſtimarint, ex eodem
Maſſæo lib. 2. hiſt Indię. facile cognoſci *P. Maſſæus*
pot. ſt: cum enim egiſſet de India à Va-
ſco Gama tunc primum explorata initio
2. lib ſic ait: *Patefacta iam India primum*
omnium Emmanuel toto regno ſupplicatio-
nes indixit: dein Maria Virgini eius nau-
igationis PRÆSIDI extructam ab Henrico
Principe adiculã in ipſo aditu portus Olſſi-
ponenſis miram in amplitudinem extulit,
auxitq; Ad eius templi cæſtodiam, & cere-
monias & naualis præſertim turba, Ducũq;
animos ritè expiandos eximia ſanctitate
monachi accincti è Hieronymiana familia;
locus d. ſumpto à Chriſti incunabulis nomi-
ne Bethlehẽ dictus, in primis totius Hiſpa-
nia tum ſtructura, tum religione viſendus.
Hæc Maſſæus.

Quæ quidem omnia aliquanto ſuſius
referre libuit, tũ ad pietatē Henrici Prin-
cipis, & Emmanuelis Luſitanię regis erga
Virg. ſanctiſſimam declarandam: tum vt

H

Luſi-

Lusitanicę in Indiã expeditiõis initia, & incrementa ferè supra humanas vires devictis tot validis hostiũ classibus, tot ferocissimorũ barbarorũ militũ exercitiis, profligatis, felices successus habuisse sub tantæ Præsidis patrocinio intelligamus: quo via ad lumen Evangelij, in barbaras illas, & effratas nationes, à nobis lingua & morib. disjunctissimas inferendũ aperiretur, ac muniretur. vt sicuti per ipsam Christus ad nos descendit, ita & per ipsam Christi cognitio, atq; cultus, longè, lateq; ad plurimorũ salutẽ in India disseminaretur. Qua in re multorũ religiosorũ ordinum labor, atq; charitas in animabus illis ad Christum perducendis enituit.

*B Fran-
ciscus Xa-
vierius.*

Quid etiam in hoc præstiterit B Franciscus Xaverius B. Ignarij Societatis Iesu fundatoris socius, viro Apostolico spiritu plenus, qui undecim, quibus in India vixit, annos, in toto ferè Oriente multo suo labore, ac vitę discrimine, Christi Evangelium disseminavit: & Primus omnium in Iaponia, amplissima Insula, Christũ annunciauit, supra ex parte diximus.

Quid verò Societas nostra iam inde à sui ortus initio, & consequentium annorum spatio in India sub Deiparæ præsidio præstet, alijs dicendum relinquamus.